Jongerenparticipatie

In opdracht van de Gemeente Heerenveen

Namen:

16 juni 2021

Jongerenparticipatie

In opdracht van de Gemeente Heerenveen

Ivm de AVG zijn alle namen uit het stuk verwijderd

De namen zijn bij de gemeente Heerenveen bekend

Studiejaar 3

Minor Politiek & Bestuur

16 juni 2021

naam

Thorbecke Academie - NHL Stenden

Door het inleveren van dit product verklaren wij dat het product eigen werk is en vrij is van plagiaat.

Voorwoord

Voor u ligt het adviesrapport ‘Jongerenparticipatie’. Het onderzoek naar hoe jongeren in de gemeente Heerenveen meer betrokken worden bij de gemeentelijke politiek. Dit onderzoek is geschreven in het kader van de minor Politiek en Bestuur van de opleiding Bestuurskunde/Overheidsmanagement aan de Thorbecke Academie Leeuwarden en in opdracht van de Gemeente Heerenveen. Van februari 2021 tot en met juni 2021 zijn wij bezig geweest met het onderzoek en het schrijven van een adviesrapport.

De opdracht die wij kregen van de Gemeente Heerenveen was een zeer brede opdracht met ook een zeer brede vraag. Hierdoor hadden we veel vrijheid in ons onderzoek, maar was het soms ook erg lastig. Ook blijft het zeer lastig om een onderzoek te doen in tijden van een pandemie. Na een kwalitatief onderzoek hebben we de onderzoeksvraag kunnen beantwoorden. Tijdens dit onderzoek stonden de begeleidend docenten *namen* altijd voor ons klaar. Zij hebben steeds onze vragen beantwoord waardoor we weer verder konden met ons onderzoek en een goed resultaat kunnen opleveren.

Bij deze willen we onze begeleiders bedanken voor de fijne begeleiding en hun ondersteuning tijdens deze minor. Ook willen we graag *namen* bedanken voor de handige workshops. Daarnaast willen we alle respondenten bedanken die hebben meegewerkt aan ons onderzoek. Ook willen we graag *naam* bedanken voor de opdracht die hij ons gegeven heeft. Graag willen we ook *naam* bedanken voor haar input tijdens het interview.

Tevens willen we iedereen waar we mee hebben samengewerkt bedanken voor de fijne samenwerking. We willen iedereen met wie we hebben mogen sparren over dit onderwerp bedanken voor de input.

We wensen u veel leesplezier toe.

namen

Leeuwarden, 16 juni 2021

Samenvatting

Nederland is een prachtige democratie waar in principe iedereen vrij is om te doen en laten wat die wil, deze democratie is echter niet vanzelfsprekend. Eén van de belangrijkste onderdelen van een goed lopende democratie is het hebben van participerende burgers. Deze participatie kan binnen een samenleving bestaan uit allerlei verschillende soorten en maten. Daarom zijn er binnen dit onderzoek een paar afbakeningen gedaan. De eerste is de afbakening kwam vanuit de aanleiding, dit onderzoek wordt uitgevoerd naar aanleiding van het lage percentage van jongeren die betrokken zijn bij de lokale politiek (Participatie van jongeren - Cijfers | NJi, 2021). De tweede aanleiding en daarmee ook afbakening kwam vanuit een oproep afkomstig van Gemeente Heerenveen.
De Gemeente Heerenveen heeft als opdrachtgever gevraagd om onderzoek te doen naar jongerenparticipatie, dit gaat om politieke participatie bij jongeren tussen de 16 en 26 jaar. Deze combinatie heeft geleid tot de centrale vraag: *'Hoe kan de politieke jongerenparticipatie in de Gemeente Heerenveen verbeterd worden?'*.

Voordat er antwoord kan worden gegeven op de centrale vraagstelling in dit onderzoek is het eerst nodig om te kijken welke onderzoeksmethoden er gebruikt zijn om de centrale vraag te beantwoorden. De hoofdvraag is opgedeeld in vier deelvragen, deze vragen zeggen wat over het beleid en capaciteiten van de gemeente, de wensen en interesses van jongeren en over vergelijkbare initiatieven elders in het land. Om de vragen te beantwoorden zijn de volgende onderzoeksmethoden gebruikt: literatuuronderzoek, enquête verspreiding onder jongeren, interview met een gemeenteraadslid die tevens ook verantwoordelijk is voor de communicatie.

Uit dit onderzoek is gebleken dat het verbeteren van politieke participatie pas mogelijk is als de wensen en belangen van zowel jongeren als de gemeente goed in kaart zijn gebracht. Dit wil zeggen dat de gemeente een algemeen beeld moet hebben over wat er bedoeld wordt met jongerenparticipatie, welke koers het heen wil en wat de wensen van jongeren zijn.
Deze basis is nodig om een stabiele communicatie en participatie te kunnen behouden/verbeteren, daarmee behoud je ook de democratische kwaliteit van participeren.
Ook komt naar voren in dit onderzoek dat jongeren veelal simpele en toegankelijke invloed willen,

door middel van stemmen of korte vragen. Een goede oplossing zou social media kunnen zijn, voorbeelden zijn online polls of gesprekken via de social media kanalen van de gemeente. Door deze verbeterde laagdrempeligheid en communicatie zullen de jongeren sneller bereid zijn meer om te participeren rondom besluitvorming wat weer een onderdeel is van politieke participatie. Dit is geen diepgaande participatie maar daar hebben jongeren geen behoefte aan, blijkt uit de resultaten.

Verder is er voor de aanbevelingen ook een infographic gemaakt. Deze infographic is meer een concept dan een echt onderzoeksresultaat. De infographic bestaat uit eenvoudige taal, weinig tekst en afbeeldingen. Deze infographic kan gezien worden als een soort opzet. Doel van dit onderzoek was meer het in kaart brengen van de problemen rondom jongerenparticipatie en de gemeente helpen door middel van onderbouwde aanbevelingen, de infographic dient als hulpmiddel.

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Samenvatting 4

Inhoudsopgave 5

1. Inleiding 7

2. Theoretisch kader 8

2.1 Begrippen 8

2.2 Literatuuronderzoek 8

2.2.1 Pubquiz 8

2.2.2 Jongerenraad 8

2.2.3 Jeugdparlement 9

2.2.4 Raadslid in de klas 10

2.4.5 SMS-Project 10

2.4.6 Digitaal Jongerenplatform 10

2.4.7 Sociale media 10

2.3 Conceptueel model 11

3. Methoden 13

3.1 Algemene informatie over het data verzamelen

Methode 1: interview 15

3.2 Validiteit en betrouwbaarheid 18

3.2.1 Interne validiteit en betrouwbaarheid 18

3.2.2 Externe validiteit 18

4. Resultatenhoofdstuk 19

4.1. Het beleid 19

4.1.1 Wetgeving 19
4.1.2 Initiatiefvoorstel 19
4.2.3 Huidig beleid 20
4.2. Vergelijkbare initiatieven 21
4.2.1 Initiatieven 21
4.2.2 Democratische kwaliteit 22
4.2.3 Analyse 22
4.3. Wensen van jongeren 23
4.3.1 Algemeen 23
4.3.2 Sociale media 23
4.3.3 Saamhorigheid 24
4.3.4 School 24
4.3.5 Betrokkenheid 24
4.3.6 Politiek 24
4.4. Wensen ten opzichte van capaciteit 25
5. Conclusie 26
6. Aanbeveling 27
7. Discussie 28
8. Literatuurlijst 29
9. Bijlagen 32
Bijlage I: Figuren, grafieken en tabellen 32
Bijlage II: Enquête vragen 33
Algemeen 34
Social media 34
Saamhorigheid 35
School 35
Betrokkenheid 35
Politiek 36
Bijlage III: Uitkomst enquête inwoners Gemeente Heerenveen 37
Bijlage IV Uitkomst enquête respondenten 37
Bijlage V: interview protocol 50
Bijlage VI: Transcript interview Nienke Jongstra 51
Bijlage VI: Plan van aanpak 55
Bijlage VII: onderzoeksrollen 2.1- Rollen 70
2.2 Verklaring van de verdeling 71

1. Inleiding

De aanleiding van dit onderzoek is een tekort aan jongerenparticipatie binnen de Gemeente Heerenveen. De gemeente ziet graag meer participatie van jongeren in haar gemeente door middel van input op verschillende punten. Ook gaf de gemeente in het openingsgesprek aan dat de gemeente soms moeite heeft met het bereiken van jongeren.

Jongerenparticipatie is een onderzoek wat bij steeds meer gemeenten op de agenda komt te staan. De grote vraag is bij al deze gemeenten: hoe betrek je de groep van 16 tot 26 jaar bij de gemeentelijke politiek? Het beleid dat bij de gemeente wordt gevormd geldt ook voor deze groep. De gemeente het de wens om meer in contact te komen met jongeren binnen de gemeente en deze jongeren ook actief te betrekken binnen de besluitvorming van de gemeente. Dit onderzoek richt zich vooral op het perspectief van de jongeren. In overleg heeft de tweede onderzoeksgroep zich gefocust op de gemeentelijke belangen, wel nog met hetzelfde onderwerp.

De gemiddelde leeftijd voor raadsleden tussen 2002 en 2017 lag tussen de 45,3 jaar en 58,6 jaar oud (VNG,2018). De jongeren worden niet goed genoeg vertegenwoordigd in een gemiddelde gemeenteraad. Daarom is het van belang dat jongeren mee participeren in de vorming van beleid, anders worden de belangen van jongeren niet tot nauwelijks meegenomen in de besluitvorming.
Dit onderzoek wordt uitgevoerd naar aanleiding van het lage percentage van jongeren die betrokken zijn bij de lokale politiek. (Participatie van jongeren - Cijfers | NJi, 2021)
Ten eerste heeft de gemeente Heerenveen de wens om beter in contact te staan met jongeren. Vervolgens wil de gemeente Heerenveen het aantal jongeren dat actief meedoet in de besluitvorming te verhogen. Niet alleen direct bij de besluitvorming, maar ook breder bij wat de gemeente doet, verder heeft de gemeente als wens dat jongeren zelf met initiatieven kunnen komen en dat de communicatie stabieler verloopt. De gemeente Heerenveen wil jongeren betrekken door middel van een aantrekkelijke manier van participeren. De uiteindelijke manier om dit doel te bereiken zal tot stand komen door middel van aanbevelingen in dit onderzoek.

Dit onderzoek bestaat uit een aantal onderdelen. Als eerst komt het theoretisch kader aanbod, hier vindt u onder meer algemeen geaccepteerde theorieën en al eerder geprobeerde initiatieven, verder

ook uitleg van belangrijke begrippen. Dan het tweede onderdeel, de onderzoeksmethodiek. Dit bestaat uit de operationalisatie van het onderzoek, wat zijn de hoofd-en deelvragen en hoe gaat dit gemeten worden om uiteindelijk een antwoord te kunnen krijgen. Hoe deze metingen worden vormgegeven en of dit valide is. Vervolgens komen de resultaten aanbod, hier worden feitelijke gegevens gedeeld en analyses gegeven van de deelvragen. Deze resultaten zijn nodig om het volgende onderdeel te kunnen vormgeven, namelijk de conclusie. Hierin wordt er antwoord gegeven op de hoofdvraag. Aansluitend komen de aanbevelingen die gericht zijn om de Gemeente Heerenveen verder te helpen. Als één van de laatste onderdelen wordt de discussie behandeld, in dit kopje vindt u onder meer de interpretatie van de belangrijkste resultaten. Hier wordt ook een uitspraak gedaan over de uiteindelijke validiteit van het onderzoek en de bijhorende beperkingen.
Om af te sluiten vindt u nog de literatuurlijst met alle gebruikte bronnen en daarna de bijlagen aan het eind van dit rapport. Bijlagen zoals het plan van aanpak, transcriptie van het onderzoek, enquêteresultaten en andere relevante stukken.

2. Theoretisch kader

2.1 Begrippen

Jongerenparticipatie: Participatie is het actief deelnemen in iets. Voorbeelden van dit iets zijn politiek, maatschappij en buurt. Jongerenparticipatie is in deze betekenis dus de actieve en vrijwillige deelname van jongeren binnen velden zoals de politiek en maatschappij (Nederlands Jeugdinstituut, 2021).

2.2 Literatuuronderzoek

2.2.1 Pubquiz

Op vijf februari 2021 werd door de gemeente Heerenveen een pubquiz georganiseerd. Het online event trok de aandacht van meer dan 100 personen, waarvan de grootste groep tussen de 16 en 20 jaar oud was. Binnen de quiz was de tijd genomen om vragen te beantwoorden en de jongeren te vragen wat zij nodig hadden binnen de Corona-tijd.

Het succes van de pubquiz laat zien dat het een positieve werking had op de jongerenparticipatie. De gasten gaven aan het einde van het event aan dat ze vaker aan een pubquiz vanuit de gemeente mee zouden willen doen. (VNG, z.d.).

2.2.2 Jongerenraad

Jongerenraden lijken om verschillende redenen niet meer te werken, waarvan de belangrijkste is dat de werkzaamheden en activiteiten niet aansprekend genoeg zijn voor jongeren. Onder deze activiteiten vallen onder andere het vergaderen en administratieve taken (Gemeente Emmen, z.d.).

2.2.3 Jeugdparlement

Jeugdparlementen hebben als doel jongeren kennis te laten nemen van de werking van de lokale democratie. Dit wordt gedaan door jongeren uit scholengemeenschappen op het gemeentehuis uit te nodigen en hen een voorstel te laten schrijven om deze vervolgens te verdedigen in een raadsvergadering.

Zo heeft in Emmen het jeugdparlement geleid tot projecten zoals Butterfly bikes en Winterparty, deze projecten waren ontstaan uit de winnende voorstellen uit het jeugdparlement (Gemeente Emmen, z.d.).

2.2.4 Raadslid in de klas

Een initiatief waarbij raadsleden op bezoek komen op middelbare scholen. Tijdens deze bezoeken geven de raadsleden een gastles waarin ze uitleggen hoe de Nederlandse democratie werkt. De nadruk wordt hierbij gelegd op het lokale bestuur. Daarnaast vertellen ze hoe de jongeren invloed kunnen hebben op de lokale politiek.

Door meer aandacht te geven aan de lokale politiek in het klaslokaal, zijn jongeren op de hoogte van hun mogelijkheden om te participeren in de lokale politiek (Gemeente Haarlemmermeer, 2020).

2.4.5 SMS-Project

In Emmen konden jongeren via het SMS-project op een laagdrempelige en snelle manier subsidie aanvragen voor een cultureel initiatief. Binnen de SMS werd het idee uitgelegd en de gemeente zou vervolgens contact opnemen met de jongeren om te kijken of het initiatief in aanmerking komt voor de subsidie. Per project staat maximaal €2.000,- beschikbaar.

Sinds de introductie in 2010 heeft het project enkele concrete resultaten opgeleverd (Gemeente Emmen, z.d.).

2.4.6 Digitaal Jongerenplatform

Een digitaal jongerenplatform kan worden gebruikt als verzamelpunt voor vragen en initiatieven van jongeren vanaf een bepaalde leeftijd (bijvoorbeeld 15 jaar oud). Kracht hiervan is dat het wordt ontwikkeld en onderhouden door jongeren. Het dient als een plek waar jongeren hun talenten kunnen ontwikkelen en werkervaring kunnen opdoen (Gemeente Emmen, z.d.).

2.4.7 Sociale media

Als gemeenten iets willen bereiken op het gebied van sociale media, dan is het van belang dat er tijd wordt gestoken in het inzetten van interactie. Dit is een combinatie van luisteren, informeren en interacteren. Het vergt een open houden en het serieus nemen van de jongeren.

Gemeenten zouden via sociale media kunnen informeren over wat ze doen, ze zouden hun eigen gezicht kunnen krijgen via interactie. Hierbij is het belangrijk dat het laagdrempelig is, maar dat er niet te populair gedrag vertoond wordt. Het plaatsen van memes heeft bijvoorbeeld vaak een averechts effect.

Verder is het goed dat de gemeente participatie biedt op het beleid waar de jongeren ook echt interesse in hebben. Sociale media kan een goede tool zijn om jongerenparticipatie aan te wakkeren, mits dit op een juiste manier gebruikt wordt (Tilburg University, z.d.).

2.3 Conceptueel model

Figuur 1: conceptueel model

Gevolg onafhankelijk variabele	Modererende variabele	Instrument	Onafhankelijke variabele	Afhankelijke variabele
Kennis	Interesse	• Maatschappijleer • Raadslid in de klas	School	Jongerenparticipatie
Interactie tussen jongeren en de gemeente	Betrokkenheid	• Digitaal platform • SMS-project • Poll	Sociale media	Jongerenparticipatie
Politieke interactie onder jongeren	Interactie tussen jongeren en de gemeente	• Jongerenraad • Jeugdparlement	Saamhorigheid	Jongerenparticipatie
Diverse groep participanten	Betrokkenheid	• Bereikbare activiteiten • Begrijpelijke documenten	Laagdrempelig	Jongerenparticipatie
Betrokkenheid	Kennis	• Pubquiz	Bestaande activiteiten	Jongerenparticipatie

Figuur 2: uitwerken conceptueel model

In figuur 1 en 2 staat een conceptueel model die betrekking heeft op de informatie die uit het literatuuronderzoek naar voren kwam. De afhankelijk variabele is in dit geval het onderwerp van het onderzoek: jongerenparticipatie. De onafhankelijke variabele zijn mogelijk hulpmiddelen om dit te stimuleren. Een andere belangrijke variabele in het conceptueel model is de modererende variabele dit is een invloed die het hulpmiddel kan tegenwerken. Door op school een raadslid in de klas te laten ontstaat er kennis, maar om kennis te verkrijgen is het ook belangrijk dat er interesse is in het onderwerp. Hieruit de kan de hypothese worden gesteld dat er via 5 hulpmiddel kanalen, school, bestaande activiteiten, sociale media, saamhorigheid en laagdrempeligheid, jongerenparticipatie gestimuleerd kan worden.

3. Methoden

In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan de operationalisatie van het onderzoek.
De primaire doelstelling van dit onderzoek is om in beeld te krijgen hoe de jongerenparticipatie met name rondom besluitvorming kan worden verbeterd.
Een secundaire doelstelling van dit onderzoek is om de gemeente Heerenveen te helpen door creatieve aanbevelingen te doen wat aansluit op de behoefte van jongeren om uiteindelijk te gaan participeren.

Het onderzoek zal worden gedaan aan de hand van de hoofdvraag:
'Hoe kan de politieke jongerenparticipatie in de Gemeente Heerenveen verbeterd worden?'
De beantwoording van de hoofdvraag zal worden gedaan door eerst de deelvragen te beantwoorden. Deze deelvragen staan in de tabel op de volgende pagina.
De uitkomst van de deelvragen zeggen namelijk iets over de huidige situatie in de gemeente. Antwoorden die voortkomen uit deelvraag één zullen iets zeggen over de prioriteiten en kaders van de Gemeente Heerenveen waarin er gewerkt kan worden.
Een volgende stap is om te kijken naar andere gemeenten om te kunnen vergelijken.
Al bestaande initiatieven en onderzoeken die mogelijk overeenkomen of verschillen met dat van Gemeente Heerenveen, in het theoretisch kader zijn al een aantal initiatieven genoemd. De bronnen in deelvraag twee gaan hier inhoudelijk minder op in, er is vooral gekeken naar de toepassing in de praktijk en het resultaat ervan. Na deze research en beantwoording is de volgende stap om te kijken naar de wensen van de jongeren, de uitkomst van deelvraag drie zal dit beantwoorden. Deze wensen zeggen iets over de belevingswereld en de wensen van jongeren. Deze uitkomsten kunnen dan gebruikt worden, rekening houdend met de beleidskaders, om mogelijke aanbevelingen plus uitspraken te doen over in hoeverre de gemeente hier zich van bewust is. In de laatste vraag wordt er vergeleken met de uitkomsten van de deelvragen om gerichte aanbevelingen te kunnen doen. Ook kan er hierdoor uitspraken worden gedaan over de democratische kwaliteit van de Gemeente Heerenveen.

Dit onderzoek is voornamelijk kwalitatief, de in diepte beantwoording van de deelvragen in combinatie met de resultaten op de geselecteerde onderzoeksmethoden geven een antwoord te op de hoofdvraag. Voor het onderzoek wordt het beleid van de gemeente, de juridische kaders, relevante afdelingen/betrokkenen, de mening van de jongeren en de mening van de opdrachtgevers geraadpleegd. Ook wordt er gebruik gemaakt van beschikbare beleidsstukken en de nodige literatuur. Literatuur zoals in het theoretisch kader vermeld staat, maar ook in de resultaten zelf.

Hoe worden de deelvragen gemeten?

Deelvraag	Methode	Instrument	Bron
Wat is het beleid en het juridische kader op het gebied van jongerenparticipatie in de Gemeente Heerenveen?	Deskresearch Fieldresearch	Overheidsbeleid (Hoogerwerf & Herweijer, 2014) Literatuuronderzoek Interview	Gemeente Heerenveen Beleidsmedewerker, raadslid of communicatiemedewerker Gemeentewet Algemene Plaatselijke Verordening Heerenveen (Overheid.nl, 2021)
Zijn er vergelijkende initiatieven wat betreft de jongerenparticipatie in andere gemeenten?	Deskresearch Fieldresearch	Literatuuronderzoek (Hoogerwerf & Herweijer, 2014) Participatieladder (Pröpper, 2019) Interview	Gemeentewet Algemene Plaatselijke Verordening Heerenveen (Overheid.nl, 2021)
Wat zijn de wensen van de jongeren op het gebied van participatie?	Fieldresearch	Enquête	Jongeren in de gemeente Heerenveen (Heerenveen, 2017)
In hoeverre sluiten de wensen van de jongeren aan bij de middelen en capaciteiten van de Gemeente Heerenveen?	Fieldresearch	Interview	Opdrachtgever + afdeling gericht op de uitvoer van jongeren participatie

Beantwoording deelvraag met de enquête:

Deelvraag 1 zal geen gebruik maken van de enquête.
Deelvraag 2 zal gebruik maken van segment IV (school) en VII (politiek).
Hier wordt er gekeken naar mogelijke politieke activiteiten die geregeld kunnen worden via school.
In hoeverre politiek al behandeld wordt en wat de interesses zijn.
Deelvraag 3 zal kort stilstaan bij alle segmenten.
Deelvraag 4 zal veelal gebruik maken van het interview.

3.1 Algemene informatie over het data verzamelen

Methode 1: interview

Een (semi-gestructureerd) interview is afgenomen.
Motivatie achter het semi-gestructureerde interview:
Voor dit kwalitatieve onderzoek is het nodig om te kunnen afwijken tijdens het gesprek om zo alle mogelijke relevantie informatie te kunnen achterhalen. De mogelijkheid tot diepgang en vrijheid was nodig bij dit interview (volledige interview transcripten zijn opgenomen in Bijlage VI.

Gegevens
Naam geïnterviewde: Nienke Jongstra
Rol geïnterviewde: hoofd communicatie bij Gemeente Heerenveen.
Datum interview: 28 mei 2021
Aanwezigen: 3
Waarom dit interview: mevrouw Jongstra is werkzaam en actief bij de gemeente, ze heeft expertise op het gebied van het beleid en de huidige situatie rondom de communicatie van de gemeente.
De uitkomsten van dit interview geeft aanvullingen die nodig zijn om niet alleen antwoorden te bieden voor de beantwoording van de deelvragen, maar ook een bevestiging van de concepten die terugkomen in het conceptueel model. Dus hoe zit het met de toegankelijkheid en de laagdrempeligheid, maar ook algemener: welk beleid is er momenteel rondom jongerenparticipatie en hoe gaat verloopt dit.

Methode 2: de enquête
De resultaten van de enquête zijn opgenomen in bijlage IV.

Motivatie achter de enquête:
De enquête geeft dit onderzoek een beeld van de huidige situatie en de belevingswereld van jongeren. Verder is het een goed vergelijkingsmiddel voor onderzoeken en initiatieven elders in het land. Er kan gekeken worden of de wensen representatief zijn met dat wat er gedacht wordt door bijvoorbeeld bestuurders.
De lancering van de enquête was officieel 6 mei 2021, in de dagen tot en met 9 juni zijn er 48 respondenten geteld met een volledigheid van 19.
De volledigheid is gebaseerd op een filter van mensen die wel of niet wonend zijn in gemeente Heerenveen. Deze extra opties zijn toegevoegd omdat de enquête via school en social media zijn verspreid, dit kan betekenen dat een aantal mensen die de enquête toegestuurd kregen niet woonzaam zijn in de gemeente. Toch zijn de antwoorden van de respondenten die niet in de gemeente Heerenveen wonen goed bruikbaar. De leefijdscategorie blijft hetzelfde en ze wonen ook in een soortgelijke omgeving. De antwoorden worden gebruikt om algemene analyses te trekken en ook te vergelijken met de literatuur.

Meting van de enquête:
De enquête is opgebouwd uit acht segmenten. Deze segmenten zijn gebaseerd op het conceptueel model.
Opmerking: voor het overzichtelijk houden van de tabel is besloten om niet de vragen voluit te schrijven.

Soort vragen:
- De waarderingsvragen zijn beoordeeld van 1 tot 5 sterren.
- Gesloten vragen zijn te beantwoorden met ja/nee
- Open vragen zijn optioneel en dienen ter aanvulling op de gesloten vragen (specifieke context).

Het antwoord van een segment is positief als:
De waarderingsvragen met een 4 of 5 beoordeeld worden.
De gesloten vragen met een ja beantwoord worden.

Het antwoord van een segment is negatief als:
De waarderingsvragen met een 1 of 2 beoordeeld worden.
De gesloten vragen met een nee beantwoord worden.

Het antwoord kan ook gemixt/ niet te bepalen zijn als:
De waarderingsvragen met een 3 beoordeeld worden.
De respondent vaak weet ik niet heeft geantwoord op meerdere open- en gesloten vragen.

Segment en vragen	Soort vragen	Doel van de vragen	Interpretatie mogelijk uitkomst
Segment I, filtering: 1. Geslacht 2. leeftijd 3. Opleidingsniveau 4. Woonplaats	Gesloten en meerkeuzevragen	Het filteren van gegevens zodat deze bruikbaar zijn en onderscheiden kunnen worden.	x
Segment II, algemeen: 5. Voel je je gehoord; 6. Al een keer meegedaan?, 7. Zo ja welke? 8. Wil je meer betrokken zijn?	5. Waardering 6. Gesloten 7. Open 8. Gesloten	Erachter komen in hoeverre de jongeren al meedoen, meedenken rondom activiteiten die de gemeente organiseert.	Als de uitkomst positief is (hoge beoordeling van 4 á 5 sterren en veel participatie) dan zegt dat wat over het huidige situatie en het beeld van jongeren, dit geldt ook voor een meer negatieve uitkomst (1 á 2 sterren).
Segment III, sociale media 9. Welke sociale media gebruik je? 10. Volg je een Heerenveen account? 11. Als de gemeente om je mening vraagt zou je meedoen?	9. Meerkeuze 10. Gesloten 11. Gesloten	Omdat jongeren via sociale media bereikbaar zijn willen we peilen in hoeverre dit gebeurd en of ze bewustzijn dat de gemeente hier ook op zit.	Een positieve indicator zou zijn als meer dan de helft van de respondenten een gemeente account kent en/of volgt en dat ze ook bereid zijn om mee te doen via sociale media. Negatief zou zijn mindere bereidheid en kennis van bestaande accounts.
Segment IV, saamhorigheid 12. Vind je betrokkenheid belangrijk? 13. Als er een groep zou zijn	12. Gesloten 13. Waardering	In dit onderzoek wordt er gekeken naar mogelijke vereniging opties, omdat veel jongeren saamhorigheid en	Een positieve uitkomst zou zijn als jongeren betrokkenheid erg waarderen, dus meer dan de 75% zegt ja.

vanuit de gemeente zou je dan meedoen?		betrokkenheid belangrijk vinden, blijkt uit literatuur (zie theoretisch kader en deelvragen).	Een negatieve uitkomst zou minder dan 75% zijn. Deze uitkomst zou dan wel wat zeggen over het organiseren van activiteiten.
Segment V, school 14. Hoeveel aandacht besteed school aan politiek? 15. Als de school politieke activiteiten zou organiseren, zou je meedoen? 16. Wat voor activiteiten zou je leuk vinden?	14. Waardering 15. Gesloten 16. Open	School is een belangrijke actor als het gaat om creëren van interesse en kennis over de gemeentelijke politiek, daarom wordt er met dit segment daar naar gekeken.	Positief bij vraag 14 is een waardering van 4 of 5 en negatief 2 of 1. Een negatief resultaat laat zien dat jongeren niet tevreden zijn met het aanbod. Voor de andere twee vragen is het meer aan de respondent of ze willen meedoen aan een politieke excursie. Dit meet interesse.
Segment VI, betrokkenheid 17. Vind je de communicatie van de gemeente goed te begrijpen? 18. Zou je meer betrokken voelen als de documenten eenvoudiger waren?	17. Waardering 18. Gesloten	Het meten van de laagdrempeligheid met betrekking tot communicatie.	Positief zou bij de eerste vraag 4 sterren of meer zijn en negatief 1 of 2 sterren. Als de jongeren bij de laatste vraag 'ja' aangeven dan laat zien dat er wel wat anders moet, bij negatief minder tot niet.
Segment VII, politiek 19. Maak je gebruik van je stemrecht? 20. Hoe belangrijk vind jij dat je mening gehoord moet worden door de gemeente? 21. Wat voor onderwerpen vind je belangrijk?	19. Gesloten 20. Waardering 21. Meerkeuze	Het achterhalen van politieke interesse en de democratische waarden om te peilen in hoeverre politieke participatie dan mogelijk is.	Bij de eerste vraag zou het positief zijn als meer dan 50% 'ja altijd' of 'ja af en toe', rekening houdend met mensen die ook nog geen stemrecht hebben. Negatief zou alles daaronder zijn. De tweede vraag is hetzelfde waarderingsysteem als bij andere vragen. De laatste vraag is meer indicatie van wat jongeren nu belangrijk vinden.
Segment VIII, afsluiting 22. Wat zou je de gemeente willen meegeven 23. Zijn er nog dingen die je kwijt wil?	22. Open 23. Open	Om ervoor te zorgen dat de respondent vrije invulling krijgt.	Hier worden niet veel reacties verwacht die bruikbaar zijn, behalve dan ideeën die gemist zijn. Positief zou zijn dat de jongeren veel ideeën en tips geven. Negatief zou zijn veel 'onzin' reacties, grapjes of schuttingwoorden.

3.2 Validiteit en betrouwbaarheid

Om te kijken naar de validiteit van de enquête is het nodig om een paar dingen te vermelden. De eerste is dat dat enquête is opgesteld op basis van de literatuur en gesprekken met de opdrachtgever. Het gaat hierbij om literatuur die is geselecteerd op relevantie voor de onderzoeksvraag.

3.2.1 Interne validiteit en betrouwbaarheid

De enquête is onder meer goedgekeurd door de opdrachtgever Marc Jense, Nienke Jongstra en het is besproken met Dejan Veljkovic- projectbegeleider.
Helaas is de enquête door niet veel respondenten ingevuld dus er kan niet gesproken worden van een grote representatieve doelgroep, maar de groep is groot genoeg om wel uitspraken te kunnen doen. Deze kunnen ook worden neergelegd bij andere externe informatie zoals vergelijkbare onderzoeken naar jongerenparticipatie. De respondenten kunnen deze enquête anoniem invullen daarom wordt er verwacht dat dezelfde antwoorden herhaalbaar zijn onder andere omstandigheden. De betrouwbaarheid van het interview kan wel worden gewaarborgd omdat deze met toestemming is opgenomen en getranscribeerd.
Dankzij deze relatief valide meetinstrumenten is zowel het interview als de enquête meegenomen in de resultaten en de conclusie.

3.2.2 Externe validiteit

Ondanks dat het een kwalitatief onderzoek is, is het wel waardevol om even stil te staan bij de generaliseerbaarheid van de resultaten van de enquête. Gemeente Heerenveen heeft ongeveer 50.250 inwoners, volgens het CBS zijn er 7.7% daarvan jongeren tussen de 18 en 25 jaar (CBS, 1 januari 2020). Dit onderzoek hanteert een iets andere leeftijdscategorie, namelijk 16-26 jaar, daarom een schatting van ongeveer 8% (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2021). Dat zijn ongeveer 4.000 jongeren en dus ook de mogelijke steekproefomvang. Als je deze cijfers in een steekproefcalculator zet met een foutmarge van 5% en 95% betrouwbaarheid dan kom je uit op 351 benodigde respondenten voor een valide steekproef (checkmarket, 2020). Nu is dit aantal ook niet het doel geweest, dit onderzoek gaat voor 50 respondenten. Vanwege het ontbreken van de benodigde respondenten is het onderzoek niet extern valide.

4. Resultatenhoofdstuk

4.1. Het beleid

In deze paragraaf zal de deelvraag 'Wat is het beleid en het juridische kader op het gebied van jongerenparticipatie in de Gemeente Heerenveen?' worden uitgewerkt.

4.1.1 Wetgeving

Volgens artikel 170 lid 1 sub c van de Gemeentewet ziet de burgemeester toe op de kwaliteit van de procedures op het vlak van burgerparticipatie. Onder deze burgerparticipatie valt ook de jeugdparticipatie. Omdat onder de portefeuille van de burgemeester valt, is het mogelijk dat er verschillende regels en beleid is rondom de jeugdparticipatie per gemeente(Gemeentewet, 2021.)

Deze regels zijn terug te vinden in de algemeen plaatselijke verordening (APV,2021). In de APV van de gemeente Heerenveen blijkt dat er nog geen regels zijn omtrent burger- en jeugdparticipatie. Een uitgebreid juridisch kader bestaat dus (nog) niet. Voorbeelden van dit soort regels zijn de regels omtrent het oprichten van een vereniging, het hebben van een buurthuis/club en dergelijke. Net zoals de jeugdparticipatie zelf, kunnen deze regels erg breed zijn.

Ook uit een gesprek op 11 maart 2021 met de heer M. Jense(persoonlijke communicatie) van de gemeente Heerenveen blijkt dat de gemeente graag de jongeren wil betrekken, maar dat hiervoor nog geen concrete plannen zijn. Ook hieruit blijkt dat er nog geen concrete regels zijn voor de jeugdparticipatie.

Dat er nog geen duidelijke, concrete regels rondom jongerenparticipatie bestaan, betekent nog niet dat de gemeente hier geen pogingen tot heeft gedaan. Hieronder zijn drie voorbeelden te vinden van voorstellen, akkoorden en nota's waarin de (jongeren)participatie besproken wordt en waarin aanzet wordt gegeven om burgers meer te betrekken in de besluitvorming.

4.1.2 Initiatiefvoorstel

Uit een voorstel van 22 april 2021 blijkt dat jongerenparticipatie (2021) een onderwerp is waarop belangstelling is gericht uit de gemeente zelf. Binnen dit voorstel wordt er opgeroepen om *'als gemeente meerdere netwerken te hebben waarmee we makkelijk contact hebben met jongeren over de voorbereiding van plannen en beleid over hun toekomstige leefomgeving tot en met de politieke keuze'*. Dit willen de raadsleden behalen door een netwerk met jongeren op te bouwen en samen te werken met maatschappelijke partners die te maken hebben met jongeren zoals het onderwijs en lokale ondernemers. Van deze netwerken krijgt de raad jaarlijks terugkoppeling.

Verder geeft het voorstel aan dat het vanuit de behoefte van jongeren wil gaan werken, waarbij de communicatie en participatie tenminste leuk zou moeten zijn.

4.2.3 Huidig beleid

Sinds 2018 werkt de gemeente Heerenveen (2018) met het Thematisch raadsakkoord. Jeugdparticipatie wordt niet direct benoemd binnen het akkoord, maar er wordt wel duidelijk gemaakt dat de gemeente de bevolking vraagt om inbreng te geven binnen de gegeven onderwerpen door middel van betrokkenheid en expertise. Het akkoord laat zien dat de gemeente openstaat voor inbreng van haar burgers en hier zelfs actief naar zoekt.

Uit de communicatienota van september 2019 blijkt hoe de gemeente communiceert met haar inwoners, met als doel te informeren, relaties te versterken en samen te werken met de burgers. Uit de nota blijkt hoe ze groepen benaderen, onder andere door een gespreksvorm op maat te kiezen en duidelijk te maken met wie het gesprek zal plaatsvinden (Gemeente heerenveen, 2019).

Op het gebied van communiceren met jongeren werd binnen de communicatienota tijd besteed aan hoe contact met hen wordt gezocht. Zo was er een idee om met debatclubs op scholen contact op te nemen en om informatie te communiceren via blogs/vlogs om het op die manier interessanter te maken voor jongeren.

4.2. Vergelijkbare initiatieven

In deze deelvraag wordt er gekeken naar hoe andere gemeenten omgaan met jongerenparticipatie rondom besluitvorming. Zijn er bijvoorbeeld initiatieven waar jongeren aan mee doen op gebied van social media of vereniging vorming binnen de gemeente.
In dit kopje leest u een aantal specifieke voorbeelden en hoe dit in correlatie staat met het onderzoek. Herhaling deelvraag: zijn er vergelijkende initiatieven wat betreft de jongerenparticipatie in andere gemeenten?

4.2.1 Initiatieven

Er zijn organisaties die politieke activiteiten aanbieden op het gemeentehuis. Prodemos is daar één van. Prodemos biedt verschillende activiteiten aan die gespeeld kunnen worden voor alle leeftijden van kind tot jong volwassene, bijvoorbeeld de kindergemeenteraad of klassenbezoek met de mogelijkheid tot het interviewen van een raadslid (Prodemos, z.d.). Deze initiatieven worden vooral vanuit de scholen gehost.

Om wat specifieker te kijken naar initiatieven dat hebben bijgedragen aan de participatie van jongeren kan gemeente Lelystad als voorbeeld worden genoemd. De gemeente heeft in 2018 een project opgezet onder de naam ‘jongeren maken de stad’ hier kunnen jongeren zelf of onder een begeleider activiteiten helemaal zelf organiseren (Gemeente Lelystad, 2018). Jongeren kunnen samen zelf samen komen en eventuele ideeën en plannen mailen naar een mailadres. Dit project is in eind 2018 opgezet en heeft inmiddels geleid tot meerdere ‘jeugd vergaderingen’ en twee lokale activiteiten: ‘coming out The musical’ en ‘het frisfestival’.
Dit is een wat indirecte vorm van politieke participatie want je draagt niet direct bij aan de totstandkoming en onderhouding van de democratische besluitvorming, maar je bent wel betrokken bij de besluitvorming rondom het organiseren van activiteit wat wel weer een taak is van de gemeente. Doordat de Gemeente Lelystad in dit geval jongeren betrekt bij indirecte besluitvorming kan je wel spreken van het onderhouden van democratische waarden.

Om een ander beeld te illustreren, de gemeente van Haren heeft zich in 2012 gebogen over het probleem van de jongerenparticipatie (Gemeente Haren, 2012). Hier onderzochten ze een aantal initiatieven die mogelijk jongeren kunnen betrekken bij politieke participatie. Natuurlijk wel gezegd hebbende dat de bron wel wat ouder is, maar het is nog steeds wel bruikbaar.
Dit onderzoek houdt ook rekening met budget en middelen, Heerenveen heeft dit nog niet. Er zijn geen beleidsstukken gevonden die hier mogelijk antwoord op geven.
Op pagina 13 tot en met 16 wordt een overzicht gegeven over voordelen, nadelen en kosten/baten. Een voorbeeld is via maatschappelijke stage de politiek te betrekken.

De vraag is natuurlijk, wat maakt een initiatief nou succesvol? Hier heeft Kati Dijk (2015) het volgende over gezegd:

1. Duurzaamheid - de mogelijkheid om dit te kunnen herhalen, eventueel met andere betrokkenen.
2. Voldoende aanwezigheid en interesse, afhankelijk van de activiteit.
3. Positieve reacties vanuit jongeren en gemeente en dat dit goed te meten is na een activiteit of door middel van een enquête. Een initiatief moet goed vallen bij zowel de jongeren als bij de gemeente.
4. Goede communicatie tussen initiatiefnemers en betrokken partijen. Communicatie is een belangrijke factor bij meerdere aspecten van een initiatief. Zowel bij de voorbereiding, de uitvoering en evaluatie is communicatie een essentieel punt (Dijk,2015).

4.2.2 Democratische kwaliteit

"*Een vitale (lokale) democratie kan niet zonder goede verbindingen tussen burgers en het bestuur. De representatieve democratie blijft het vertrekpunt, maar is niet het enige substantiële bestanddeel van een levende democratie. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties en groepen oefenen op diverse manieren invloed uit op collectieve besluiten*" (Rijksoverheid, 2021).
Deze verbinding en invloed moet dus ook jongeren kunnen bereiken. Met een gezonde participatiegraad kun je de democratische kwaliteit hooghouden. In deze deelvraag is er vooral gekeken naar vergelijkende initiatieven waar jongeren betrokken worden bij de gemeente. Door zulke projecten is het mogelijk dat de verbinding en invloed beter tot stand komt.

4.2.3 Analyse

Er zijn genoeg bronnen te vinden waar er aandacht wordt besteed aan algemene burgerparticipatie. Er is niet veel recente literatuur te vinden wat ingaat op politieke jongerenparticipatie, dit zegt wat over de beschikbare middelen en prioriteiten van gemeenten. Rekening houdend met de succescriteria van een burgerinitiatief en het nakomen van de democratische waarden in de samenleving, is het van belang om in Gemeente Heerenveen goed mee te kijken naar participatie projecten elders in het land.
Als je ook kijkt naar de participatieladder van Pröpper dan is meebeslissen een hoge vorm van participeren, participeren is een belangrijke democratische waarden (Pröpper, 2019).
Projecten zoals in Lelystad en onderzoeken binnen de gemeente Groningen zijn belangrijk voor het onderhouden van het proces de democratische kwaliteit.
Een ander impact of eerder voordeel is dat zulke initiatieven inspiratie kunnen zijn voor gemeenten.

4.3. Wensen van jongeren

In opdracht van de rijksoverheid heeft onderzoeksorganisatie I&O research (2021) gegevens verzameld van de meningen van jongeren over betrokkenheid bij de gemeente.
Bijvoorbeeld: "*Wat betreft de leefwereld van jongeren en de perceptie hierover van bestuurders zien wij een kloof. Jongeren maken zich druk om actuele maatschappelijke onderwerpen, zoals de Amerikaanse presidentsverkiezingen (63%), corona (54%) en het klimaat (48%). Bestuurders denken daarentegen dat jongeren zich vooral bezighouden met thema's als vrede in de wereld (91%), werk en economie (83%) en democratie en inspraak (83%).*"

Vanuit de enquête waren er 48 respondenten. Van die respondenten zijn er 19 die in de gemeente Heerenveen wonen. Het grootste gedeelte van de respondenten is man. De respondenten die in de gemeente Heerenveen wonen worden gezien als de belangrijkste waarde en alle respondenten samen worden gezien als de algemene mening van jongeren. De enquête is opgedeeld in 6 verschillende categorieën.

Het grootste gedeelte van de respondenten is man ongeveer 75% en daarnaast is ongeveer 75% van de respondenten tussen de 16-21 jaar. Het grootste gedeelte ongeveer 60% doet het opleidingsniveau MBO.

4.3.1 Algemeen

Als er aan de jongeren wordt gevraagd of ze zich gehoord voelen door de gemeente dan is het gemiddelde cijfer dat ze hieraan geven 2,4 zowel over de jongeren in de gemeente Heerenveen als in het algemene beeld onder de respondenten. Ongeveer 40% van de jongeren geeft aan dat ze helemaal geen behoefte hebben aan het meedoen aan een activiteit. Ongeveer 25% van de jongeren gaf aan dat ze wel eens hebben meegedaan aan een activiteit van de gemeente. De rest kende deze mogelijkheid niet of de onderwerpen spreken ze niet aan. De activiteiten waaraan de respondenten uit de Gemeente Heerenveen hebben meegedaan is een inspraakavond. Onder de overige respondenten zijn de activiteiten die ze hebben bijgewoond zijn: raadsvergadering bijgewoond en een wijk enquête ingevuld. Ongeveer 45% van de respondenten geeft aan dat ze niet meer betrokken willen worden bij de gemeente. Ongeveer 27% van de respondenten zouden wel meer betrokken willen worden bij de gemeente en de rest van de respondenten geeft aan dat ze dat niet weten.

4.3.2 Sociale media

De sociale media die veel gebruikt worden onder jongeren zijn voornamelijk Whatsapp (97,9%), Youtube (87,5%) en Instagram (83,3%). De platformen waar jongeren het minst gebruik van maken zijn Tumblr (0%), Tiktok (37,5%) & Twitter (37,5%). Er zijn weinig jongeren die het account van de gemeente Heerenveen volgen. Van de jongeren uit Heerenveen geeft 31,6 procent aan dat ze het account van de gemeente volgen. 15,8% van de jongeren hebben er geen behoefte aan om de gemeente heerenveen te volgen op sociale media. De rest van de jongeren wist niet dat de

gemeente actief was op social media. Als de gemeente de mening van jongeren zou vragen op sociale media zal 43,8% van de jongeren hun mening geven. 16,7% van de jongeren zou hier niet aan meedoen en de rest weet het niet.

4.3.3 Saamhorigheid

Het aantal jongeren die graag betrokken is bij een vereniging/groep is 45,9%. 35,4% van de jongeren heeft hier geen behoefte aan de rest weet het niet. Van de jongeren die hebben aangegeven graag betrokken te zijn bij een vereniging/groep geven ze op een schaal van 1 t/m 5 het cijfer 3 aan het feit of ze graag via een groep bezig willen zijn met de besluitvorming van de gemeente. Het algemene antwoord dat jongeren geven op deze vraag is 2,5.

4.3.4 School

De respondenten hebben ook de vraag gekregen wat ze vinden van de hoeveelheid aandacht die op school wordt besteed aan de gemeentelijke politiek. Het antwoord hierop was een cijfer op een schaal van 1 t/m 5. Het gemiddelde cijfer was een 2,6. Als de school activiteiten zou organiseren om meer te leren over de gemeentelijke politiek zou 22,9% van de respondenten het leuk vinden hieraan mee te doen. 37,5% procent van de respondenten heeft hier geen behoefte aan. De rest geeft aan dat ze twijfelen. De activiteiten waar jongeren dan de voorkeur aangeven zijn bijvoorbeeld: debatteren, een bezoek aan de gemeenteraad en meer uitleg over welke besluiten op welk niveau worden genomen.

4.3.5 Betrokkenheid

Een groot deel van de respondenten geeft aan moeite te hebben met de communicatie van de gemeente. Het gemiddelde cijfer dat de respondenten geven aan de moeilijkheid van de communicatie is 2,7. 31,3% van de jongeren geeft aan dat ze het belangrijk vinden dat de communicatie van de gemeente voor iedereen te begrijpen moet zijn. 18,8% van de respondenten gaf aan dat ze daar geen behoefte aan hebben. 8,3% van de respondenten gaf aan dat dit heel erg zou helpen voor hen.

4.3.6 Politiek

Het grootste gedeelte van de respondenten geeft aan altijd gebruik te maken van hun stemrecht, namelijk 56,3%. 25% van de respondenten heeft nog geen stemrecht en 12,5% van de respondenten maakt geen gebruik van het stemrecht. De respondenten vinden het erg belangrijk dat hun mening gehoord wordt door de gemeente. Hiervoor geven ze het cijfer 3,2 op een schaal van 1 t/m 5. De onderwerpen die jongeren het belangrijkst vinden zijn: Wonen (68,8%), onderwijs (60,4%) en Horeca en uitgaan (58,3%). De onderwerpen die jongeren het minst aanspreken zijn: Corona (14,6%), Inclusiviteit (18,8%) en Landbouw (22,9%).

De respondenten willen de gemeente ook graag nog wat meegeven. Zo willen ze meegeven dat de gemeente meer moet doen met social media. De gemeente moet zelf meer de stem van jongeren laten horen. Daarnaast zijn veel besluiten voor de toekomst en hebben daarom gevolgen voor jongeren. Het is daarom ook belangrijk dat de gemeente goed communiceert met de jongeren.

4.4. Wensen ten opzichte van capaciteit

In dit hoofdstuk wordt er ingegaan op de wensen van de jongeren ten opzichte van de capaciteit van de gemeente. Ook wordt er gekeken naar wat de gemeente wil en denkt te moeten doen ten opzichte van jongerenparticipatie.

Vanuit het gevoerde interview bleek dat de verschillende onderdelen soms moeilijk de afstemming met elkaar vinden. Zo komt het voor dat de griffie anders over jongerenparticipatie denkt dan de communicatieafdeling. Ook wordt aangegeven dat er niet genoeg tijd en aandacht aan jongerenparticipatie kan worden gegeven, die de gemeente hier eigenlijk wel aan wil besteden.

De budgettering is een ander probleem. Er ligt al een algemeen budget bij de raadscommunicatie, waar alles van gedaan moet worden. Het initiatiefvoorstel wat er nu ligt zal een duidelijkere bugettering moeten stellen. Daarnaast geeft de gemeente aan dat de interactie soms lastig gaat. De gemeente is van oudsher een zendende organisatie. Binnen dit onderwerp is er veel interactie, dus ook veel ontvangen. De gemeente vindt dit best wel spannend, omdat de gemeente het wel goed wil doen. De gemeente gebruikt haar social media kanalen om de wensen van de jongeren te behartigen. De gemeente rekent er dus niet op dat jongeren een formele mail opstellen met een goed idee, maar dit makkelijk kunnen luchten via een social media platform.

Vanuit de enquête konden we zien dat naast Whatsapp en YouTube, Instagram één van de meest gebruikte sociale media platformen is. Uit het interview kwam dat wanneer nodig de griffie mogelijkheden voor posts op sociale media meegeven aan de communicatie afdeling. Hier kan natuurlijk ruis ontstaan. Er zijn meer mogelijkheden op het platform dan dat er nu gebruikt wordt. Tijdens het interview kwamen er ook verschillende functies van deze platformen naar voren, hieruit konden we opmerken dat deze functies niet allemaal bekend zijn bij de gemeente. Hier kan de gemeente nog veel aan doen. Daarnaast zie je dat jongeren aangeven al veel mee te krijgen via de scholen. De samenwerkingen met de scholen vanuit de gemeente loont. Zo ook met het organiseren van bijvoorbeeld een jeugdparlement.

5. Conclusie

In de conclusie zal er gekeken worden naar de beantwoording van de centrale vraag in dit onderzoek. Herhaling hoofdvraag: *'Hoe kan de politieke jongerenparticipatie in de Gemeente Heerenveen verbeterd worden?'.* In het kopje methode is naar voren gekomen dat de beantwoording van deze hoofdvraag kan worden gedaan door deelvragen op te stellen.
Deze resultaten zeggen weer wat over de hoofdvraag. Verder kwam in dat kopje naar voren dat dit onderzoek een kwalitatief onderzoek is, dit betekent dat de resultaten vooral diepte geven maar geen kwantiteit bieden. De resultaten zijn tot stand gekomen door verschillende onderzoeksmethoden te gebruiken, zie het kopje methode. De methodiek is gebaseerd op het conceptueel model.

De eerste deelvraag ging over het bestaande beleid- en juridische kaders van de gemeente Heerenveen rondom jongerenparticipatie. Uit deze resultaten is gebleken dat er nog niet veel bekende beleidsstukken of juridische kaders beschikbaar zijn waarin gemeenteraadsleden maar ook externe betrokkenen kunnen opereren. Er zijn wel communicatie stukken die doelen omschrijven en de burgemeester moet garant staan voor de procedures van burgerparticipatie.

Bij de tweede deelvraag komt naar voren dat er veel bronnen te vinden zijn over bijvoorbeeld burgerinitiatieven. De focus vanuit de democratische kwaliteit van gemeentebeleid vooral ligt vooral bij algemene participatie, de jongeren worden niet onderscheiden in veel gemeenten blijkt uit literatuuronderzoek uit deelvraag twee.
Wel zijn er verschillende succesvolle voorbeelden te vinden, uit deze voorbeelden is gebleken dat jongeren wel graag willen meebeslissen maar niet zozeer rondom politieke activiteiten maar meer algemenere activiteiten. Het organiseren van festivals, tentoonstellingen en andere activiteiten.

Het belang van de eerdergenoemde onderscheiding van participatie blijkt ook terug uit de resultaten van de enquête die verspreid is onder jongeren. De verwachting was dat er andere interesses en wensen waren dan die van de gemeente. Uit de resultaten is gebleken dat veel jongeren niet per sé meer betrokken willen worden bij de gemeente maar dat ze wel graag simpele inspraak willen. Ook is gebleken dat via social media jongeren vaak het beste te bereiken zijn. Er is wel degelijk interesse in de politiek omdat jongeren aangeven vaak gebruik te maken van het stemrecht. De combinatie social media en politieke invloed biedt mogelijkheden, meer hierover in de aanbevelingen.

Tot slot is uit de resultaten van het interview en de enquête gebleken dat de verschillende onderdelen van de gemeente soms moeilijk met elkaar op een lijn kunnen denken over jongerenparticipatie. Ook kwam hieruit naar voren dat er weinig personeel beschikbaar is voor specifiek jongerenparticipatie.
Vanuit de enquête bleek dat Instagram een veelgebruikt platform is. Dit platform wordt echter niet optimaal benut op het moment. Daarnaast zien we dat de samenwerking met scholen veel op kan leveren en dat het organiseren van evenementen zoals een jeugdparlement, vaak via scholen, als positief wordt ervaren.

Kortom het verbeteren van politieke participatie kan alleen worden gedaan als er een goede basis is waaruit gewerkt kan worden. Dat er duidelijke beschikbare kaders zijn waarin gewerkt kan worden. Participatie in het algemeen is een belangrijke democratische waarden, dit is in vele gemeenten aanwezig alleen zie je terug in de literatuur resultaten dat er niet vaak onderscheid wordt gemaakt. Deze onderscheid is nodig omdat de jongeren vaak andere interesses en wensen hebben, blijkt uit de enquêteresultaten. De jongeren zeggen wel interesse te hebben in wonen, onderwijs en veiligheid. Als deze interesses en wensen goed in kaart worden gebracht dan is het mogelijk om in combinatie met een goede communicatie en toegankelijkheid de politieke participatie te verbeteren. Een andere bevinding is dat jongeren toch vaak niet al te veel behoefte hebben aan meer betrokkenheid via verenigingen en andere mogelijkheden.

Verderop in de discussie wordt een interpretatie gegeven over de validiteit van de onderzoeksresultaten en de onderzoeksmethoden.

6. Aanbeveling

Beleid - De gemeente moet de basisvoorwaarden specifiek op orde hebben. Dus een potje voor participatie in het algemeen, en dan vanuit daar jongerenparticipatie regelen. De elementen: tijd, middelen, organisatie, budget, doelen die moeten gemaakt worden en bekend zijn. Er moet een onderscheiding komen tussen algemene participatie en jongeren participatie. Dit komt omdat de interesses en wensen veel verschillen.

Toegankelijkheid - Toegankelijkheid en aansluiting belevingswereld. Jongeren willen graag wel meestemmen, blijkt uit onderzoek. Uit de enquête blijkt dat social media een goede platform is dat aansluit bij hun leefomgeving. Dus hier een app of forum maken en alle jongeren toevoegen uit de basisregistratie of degene die dat wil. Dit zorgt voor de toegankelijkheid via social media en biedt veel vrijheid.

School - Binnen de school meer aandacht besteden aan gemeentelijke politiek. Dit kan met maatschappijleer maar activiteiten werken effectiever zoals gemeentebezoek of voorbeelden van Prodemos.

Communicatie - De communicatie tussen scholen onderling, gemeente en scholen, gemeente en dit onderzoek verliep niet zo goed.
De communicatie zou anders kunnen om ervoor te zorgen dat je de 'basis' goed hebt als je jongeren wil benaderen. Hiervoor heb je een stabiele communicatie lijn nodig.

Jongeren betrekken bij besluitvorming - Dit hoeft niet eens gemeentelijke besluitvorming te zijn, maar algemene besluitvorming zoals het organiseren van feesten, schoolactiviteiten. Dit zie je ook terug in Lelystad en was daar veel animo voor.

Social Media - Een poll plaatsen op social media waar jongeren 'even snel' hun mening kunnen geven over een onderwerp. Jongeren gaven aan in de enquête dat zij bereid zijn om bijvoorbeeld een poll in te vullen van een vraag. Verder biedt social media vele mogelijkheden wat betreft de laagdrempeligheid en de bereikbaarheid van gemeentelijke initiatieven.

7. Discussie

Voor dit onderzoek is zowel gebruik gemaakt van een vragenlijst door middel van een enquête als door een vragenlijst door middel van een interview. Het was de bedoeling deze enquête uit te zetten via scholen om zo een representatieve steekproef te krijgen. De responsie hieruit lag niet zo hoog als verwacht. Daarnaast is er ook één interview gehouden in plaats van twee. Op basis hiervan kan gesteld worden dat bij herhaling van dit onderzoek, de resultaten niet hetzelfde zouden zijn en dat daarmee de resultaten van dit onderzoek niet valide zijn.

Uit de antwoorden uit de enquête is gebleken dat het betrekken van jongeren via social media de manier is die jongeren het meeste aanspreekt. Dit resultaat is in overeenstemming met de verwachting dat het betrekken van jongeren bij gemeentelijke participatie het meeste zou aansluiten bij een van de vijf hulpmiddelen uit het conceptueel model.

Een mogelijke verklaring voor dit resultaat kan zijn dat jongeren heel erg actief zijn op social media en dat de projecten die eerder gehouden zijn op het gebied van social media ook aansloegen bij de jongeren.

Aan het resultaat ligt mogelijk ook ten grondslag dat social media een platform is waar jongeren de hele dag op aanwezig zijn. Daarnaast kost het ook niet veel moeite. Ze hoeven nergens naar toe en kunnen meedenken met de gemeente waar ze ook zijn en wanneer ze zelf willen. De activiteiten waar jongeren meer moeite voor moeten doen scoren in de enquête dan ook minder goed.

Het huidige onderzoek is een aanvulling op de activiteiten die de gemeente eerder al heeft geprobeerd om jongeren te betrekken bij de gemeente. Dit onderzoek geeft de gemeente handvatten om jongeren actief te kunnen meenemen in de besluitvorming van de gemeente. Hierbij moet wel rekening worden gehouden met dat de enquête niet representatief is voor een goede steekproef van jongeren uit de Gemeente Heerenveen. Hierdoor is het mogelijk dat de jongeren er toch anders over denken dan geschetst wordt in dit onderzoek en dat daardoor er als nog geen verbetering ontstaat in de jongerenparticipatie.

Ook moet er benoemd worden dat de communicatie met de gemeente niet altijd even soepel verliep. Hierin waren de wachttijden en het van het kastje naar de muur gestuurd worden de grootste problemen die ondervonden werden. Wanneer een groep die een opdracht uitvoert voor

de gemeente al moeite heeft met de communicatie, zal het ook voor de jongeren zelf een obstakel zijn om in contact te komen en te communiceren met de gemeente. Mede dankzij het niet altijd soepele contact met de gemeente was het verspreiden van de enquête en het afspraken maken voor interviews niet verlopen zoals verwacht werd.

Het advies voor vervolgonderzoek is dan ook om aan de hand van deze gegevens een enquête door de gemeente te laten uitzetten onder de jongeren uit de gemeente. Hierdoor ontstaat er een representatiever beeld en kan de gemeente duidelijk zien wat de behoeftes zijn van de jongeren uit de gemeente.

8. Literatuurlijst

- *Algemene Plaatselijke Verordening Heerenveen*. (2021). Overheid. https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR372936/3
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2021, 6 mei). *Jongeren*. https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/dashboard-bevolking/leeftijd/jongeren
- Checkmarket. (2020, 11 februari). *Steekproefcalculator*. https://nl.checkmarket.com/steekproefcalculator/
- D66 Heerenveen & PvdA Heerenveen. (2021). *Initiatiefvoorstel jongerenparticipatie "Een nieuwe generatie aan zet!"* Gemeente Heerenveen. https://www.ibabsonline.eu/Agenda.aspx?site=heerenveen&agendaid=e55e3a9a-c193-42eb-b28d-d39f1e9c7a18&FoundIDs=
- Dijk, K. (2015, 7 september). *Hoe burgerinitiatieven succesvol zijn | NL Magazine*. NLmag. https://nlmag.nl/2015/09/07/hoe-burgerinitiatieven-succesvol-zijn/
- Gemeente Emmen. (z.d.). *Visie op jongerenparticipatie*. Gemeenteraad Emmen. Geraadpleegd op 13 april 2021, van https://www.gemeenteraademmen.nl/nc/vergaderingen/document/document/31887/via/theme%3A1465.html
- Gemeente Haarlemmermeer. (2020, 24 februari). *Raadslid in de klas*. https://haarlemmermeergemeente.nl/gemeenteraad/raadslid-de-klas

Gemeente Haren. (2012, maart). *Jongerenparticipatie in de gemeente Haren*. Gemeenteraad Groningen.

- https://gemeenteraad.groningen.nl/Documenten/Jongerenparticipatie-gemeente-Haren-Quickscan-jongerenparticipatie-Haren-1.pdf
- Gemeente Heerenveen. (2017). *Visie sociaal beleid gemeente Heerenveen*. https://www.heerenveen.nl/wp-content/uploads/2017/01/Visie-sociaal-beleid.pdf
- Gemeente Heerenveen. (2018). *Thematisch raadsakkoord 2018–2022*. https://www.heerenveen.nl/wp-content/uploads/2018/06/Raadsakkoord-2018-2022.pdf
- Gemeente Heerenveen. (2019, september). *Communicatienota*. https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1OW9jG3QO8Jw9lT8FqFZ19iz_OAcjgKOf
- Gemeente Lelystad. (2018). *Jongeren Maken de Stad*. https://www.lelystad.nl/jongerenmakendestad
- Hoogerwerf, A., & Herweijer, M. (2014). *Overheidsbeleid. 9de, herz. dr*. Kluwer.
- I&O Research. (2021). *Wat verwachten jongeren van de democratie?* https://www.ioresearch.nl/wp-content/uploads/2021/02/rapport-jongeren-en-democratie.pdf
- Maxius.nl. (2021). *Art. 170 Gemw - Artikel 170 Gemeentewet :: Maxius.nl voorheen Lexius.nl*. Maxius. https://maxius.nl/gemeentewet/artikel170
- Nederlands Jeugdinstituut. (2021, 15 februari). *Participatie van jongeren - Cijfers | NJi*. NJI. https://www.nji.nl/nl/Databank/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-onderwerp-Participatie-van-jongeren
- Overheid.nl. (2021, 1 januari). *wetten.nl - Regeling - Gemeentewet - BWBR0005416*. Wetten.overheid.nl. https://wetten.overheid.nl/BWBR0005416/2021-01-01
- ProDemos. (z.d.). *Gemeentehuis Archieven*. Geraadpleegd op 15 juni 2021, van https://prodemos.nl/programmas/locatie/gemeentehuis/
- Propper, I., & Steenbeek, D. (2009). *De aanpak van interactief beleid* (3de ed.). Coutinho.

- Rijksoverheid. (2021, maart). *Participatie in een meervoudige democratie*. https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2021/03/22/participatie-in-een-meervoudige-democratie/participatie-in-een-meervoudige-democratie.pdf
- Tilburg University. (z.d.). *Sociale media en jongerenparticipatie*. Geraadpleegd op 11 mei 2021, van https://www.tilburguniversity.edu/sites/tiu/files/download/Sociale%20media_2.pdf
- VNG. (z.d.). *Gemeente Heerenveen organiseert pubquiz voor jongeren*. Geraadpleegd op 15 maart 2021, van https://vng.nl/praktijkvoorbeelden/gemeente-heerenveen-organiseert-pubquiz-voor-jongeren

9. Bijlagen

Bijlage I: Figuren, grafieken en tabellen

Figuur 1: conceptueel model

Figuur 2: uitwerking conceptueel model

Gevolg onafhankelijk variabele	Modererende variabele	Instrument	Onafhankelijke variabele	Afhankelijke variabele
Kennis	Interesse	• Maatschappijleer • Raadslid in de klas	School	Jongerenparticipatie
Interactie tussen jongeren en de gemeente	Betrokkenheid	• Digitaal platform • SMS-project • Poll	Sociale media	Jongerenparticipatie
Politieke interactie onder jongeren	Interactie tussen jongeren en de gemeente	• Jongerenraad • Jeugdparlement	Saamhorigheid	Jongerenparticipatie
Diverse groep participanten	Betrokkenheid	• Bereikbare activiteiten • Begrijpelijke documenten	Laagdrempelig	Jongerenparticipatie
Betrokkenheid	Kennis	• Pubquiz	Bestaande activiteiten	Jongerenparticipatie

Bijlage II: Enquete vragen

1. Wat is je geslacht

Vraag instructies: Selecteer één antwoord

- Man
- Vrouw
- Anders/zeg ik niet/weet ik niet

2. Wat is je leeftijd?

Vraag instructies: Selecteer één antwoord

- 12-15 jaar
- 16-21jaar
- 22-26 jaar
- 27> jaar

3. Welk opleidingsniveau doe je?

Vraag instructies: Selecteer één antwoord

- VMBO
- HAVO
- VWO
- MBO
- HBO
- WO
- Ik werk/studeer niet

4. Woon je in de Gemeente Heerenveen

- Ja
- Nee

Algemeen

5. Voel jij je gehoord door de gemeente?

Vraag instructies: Heb je het gevoel dat de gemeente luistert naar jouw mening en daar voor openstaat? 1 is helemaal niet, 5 is helemaal wel

Schaal van 1 tot en met 5

6. Heb je ooit meegedaan aan een activiteit die de Gemeente heeft georganiseerd?

Voorbeelden: Enquête, pubquiz, inspraak avond enz.

- Ja, ik heb meegedaan aan een activiteit van de gemeente
- Nee, ik heb deze mogelijkheid nog nooit gezien
- Nee, de onderwerpen en de activiteiten spreken mij niet aan
- Nee, helemaal geen behoefte aan

7. Welke activiteit bij de gemeente heb je aan meegedaan?

Invulvraag niet verplicht

8. Zou je meer betrokken willen worden bij de gemeente?

Vraag instructies: voorbeelden: bij het nemen van beslissingen, bij het ontstaan van nieuw beleid etc.

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

Social media

9. Welke sociale media gebruik je?

Selecteer één of meer antwoorden

- Instagram
- Facebook
- Snapchat
- Whatsapp
- TikTok
- Youtube
- Tumblr
- Twitter
- LinkedIn
- Reddit

10. Volg je al een social media account van de Gemeente Heerenveen?

Voorbeelden zijn: De Gemeente Heerenveen , 'n Gouden Plak, jongerenwerk Heerenveen enz.

- Ja
- Nee, bestaat dat?
- Nee, geen behoefte aan!

11. Als de gemeente jouw mening vraagt via social media, zou je dan meedoen?

Voorbeeld: Poll, vragen, quiz enz.

- Ja
- Nee
- Weet ik niet

Saamhorigheid

12. Vind je het belangrijk betrokken te zijn bij een vereniging/groep?

Selecteer één antwoord

- Ja, ik vind het fijn dingen samen te doen met anderen
- Ja, ik vind het fijn om sociale contacten te hebben
- Nee, geen behoefte aan
- Weet ik niet

13. Als er een groep zou zijn waarin je samen met anderen jongeren mee kan doen aan de besluitvorming/activiteiten van de Gemeente Heerenveen. In hoeverre zou jij je daar bij aansluiten.

1 helemaal niet, 5 zeker wel

Schaal van 1 t/m 5

School

14. Wat vind je van de hoeveelheid aandacht die wordt besteed aan de gemeentelijke politiek

1 er wordt te weinig aandacht aan besteed, 5 er wordt te veel aandacht aan besteed

Schaal van 1 t/m 5

15. Als de school activiteiten zou organiseren om meer te leren over de gemeentelijke politiek. Zou je het leuk vinden hier aan mee te doen?

Voorbeelden: naspelen van de gemeenteraad, Debatclub, bezoek aan de gemeenteraad etc .

- Ja, dat zou ik leuk vinden
- Misschien
- Nee, geen behoefte aan

16. Wat voor activiteiten zou jij leuk vinden om mee te doen om meer te leren over gemeentelijke politiek?

invulvraag

Betrokkenheid

17. Vind je de communicatie van de gemeenteraad makkelijk te begrijpen?

Vraag instructies: 1, je hebt veel moeite met het begrijpen van de communicatie en documenten van de gemeente 5, je vindt de communicatie en documenten van de gemeente heel erg duidelijk en begrijpelijk

schaal van 1 t/m 5

18. Zou jij je meer betrokken voelen bij de gemeente als documenten beter te begrijpen zijn?

- Ja, het zou voor iedereen te begrijpen moeten zijn Ja, dat zou mij heel erg helpen
- Nee, dat zou mij niet helpen
- Nee, geen behoefte
- Niet van toepassing Politiek

Politiek

19. Maak je gebruik van je stemrecht?

Selecteer één antwoord

- Ja, altijd
- Ja, af en toe
- Nee
- Ik heb nog geen stemrecht

20. Hoe belangrijk vind jij het dat de gemeente jouw mening hoort?

Vraag instructies: 1, ik vind het niet belangrijk dat de gemeente mijn mening meeneemt in de besluitvorming 5, ik vind het heel erg belangrijk dat de gemeente mijn mening meeneemt in de besluitvorming

Schaal van 1 t/m 5

21. Wat voor onderwerpen in de gemeente vind je belangrijk?

Vraag instructies: In een inclusieve samenleving kan iedereen meedoen zonder extra beperkingen en hulpmiddelen Meerdere antwoorden mogelijk

- Sport
- Wonen
- Cultuur
- Klimaat
- Natuur
- Landbouw Veiligheid
- Corona
- Verkeer en vervoer
- Horeca en uitgaan
- Inclusiviteit
- Onderwijs

22. Wat zou je de gemeente willen meegeven over het betrekken van jongeren bij de gemeente?

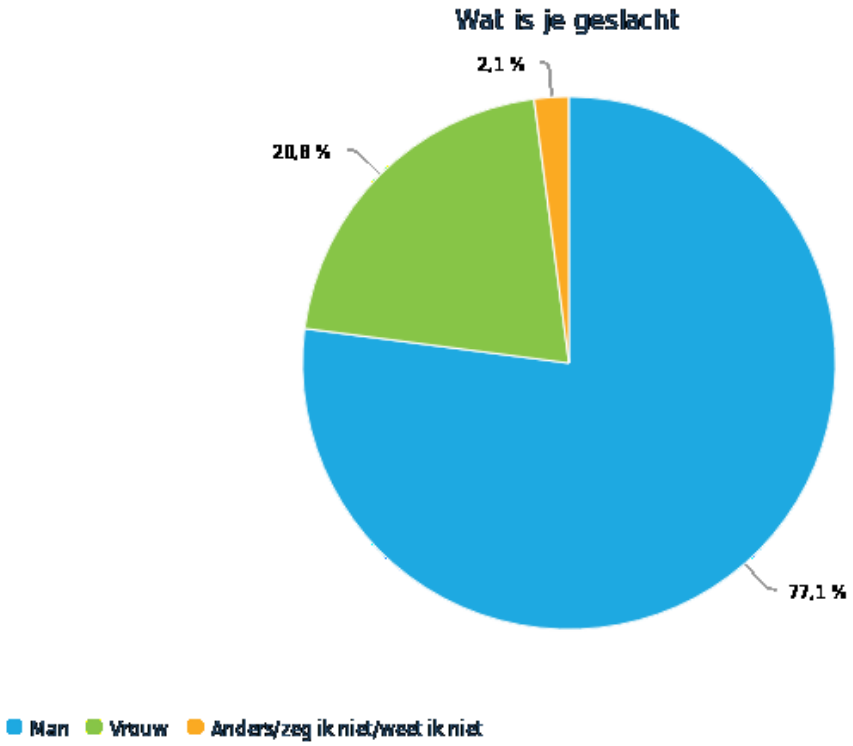
Invulvraag

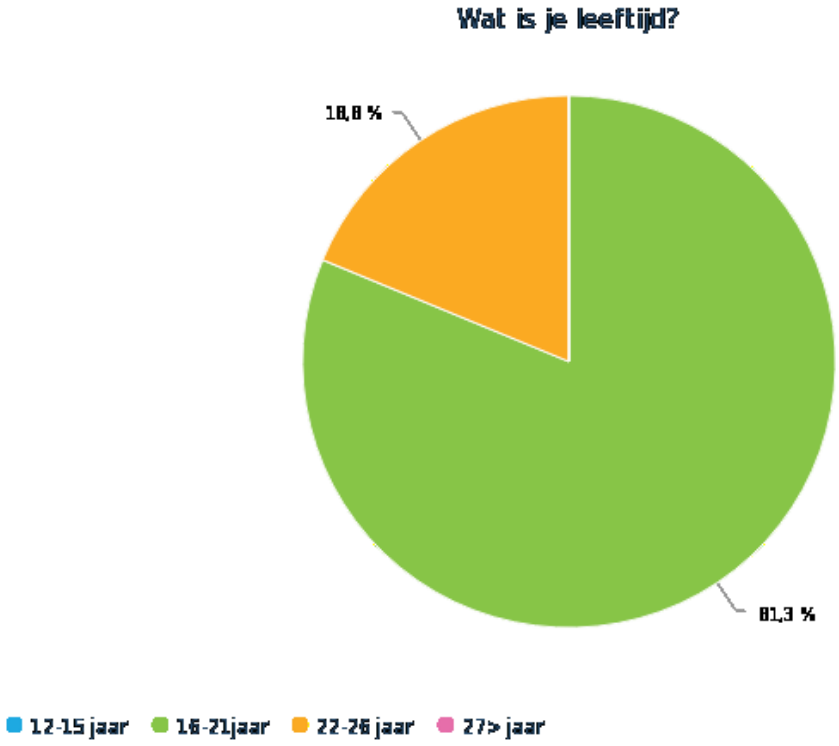
23. Zijn er dingen nog niet benoemd die je nog graag kwijt wil?

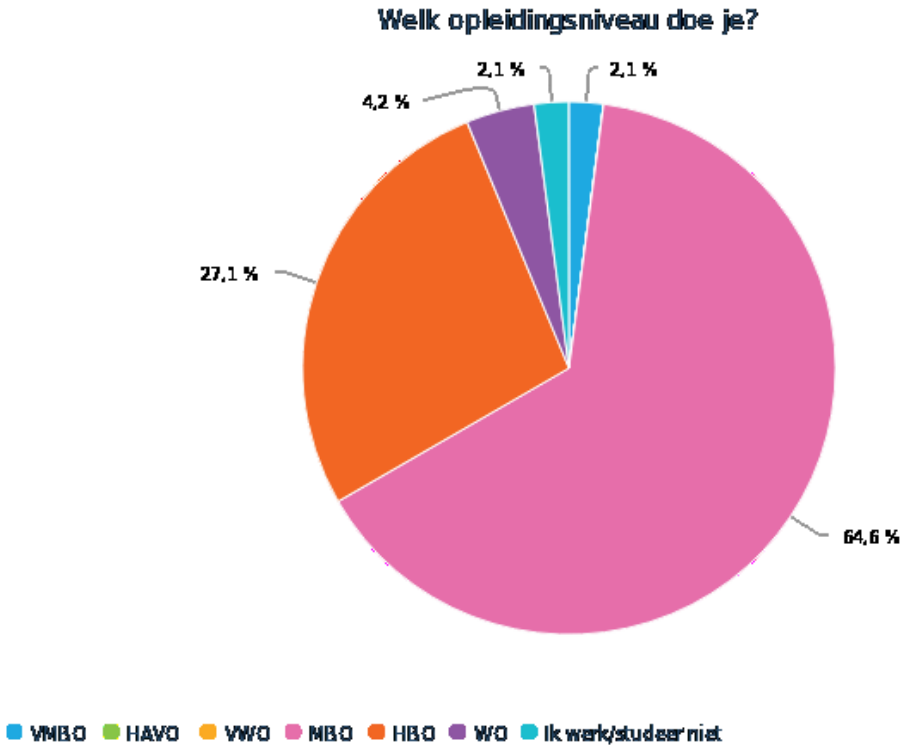
Invulvraag

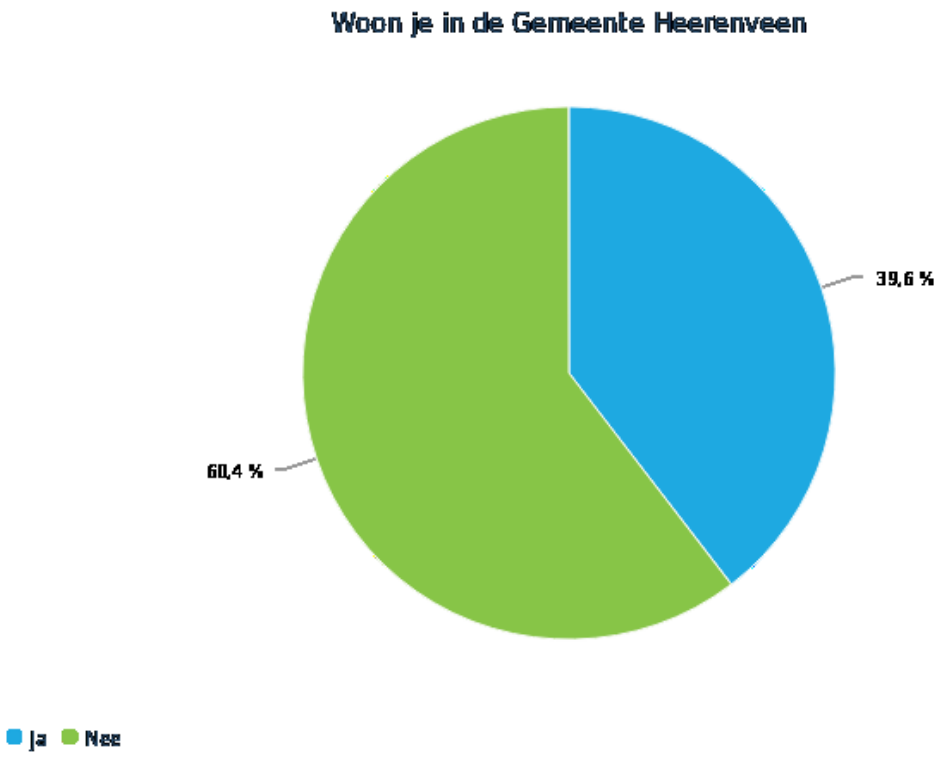
Bijlage III: Uitkomst enquête inwoners Gemeente Heerenveen

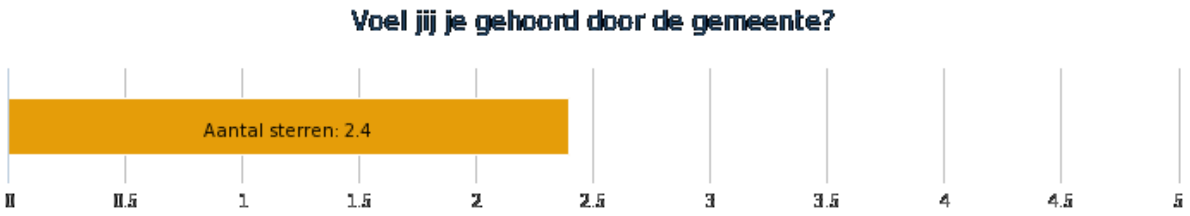
Bijlage IV Uitkomst enquête respondenten

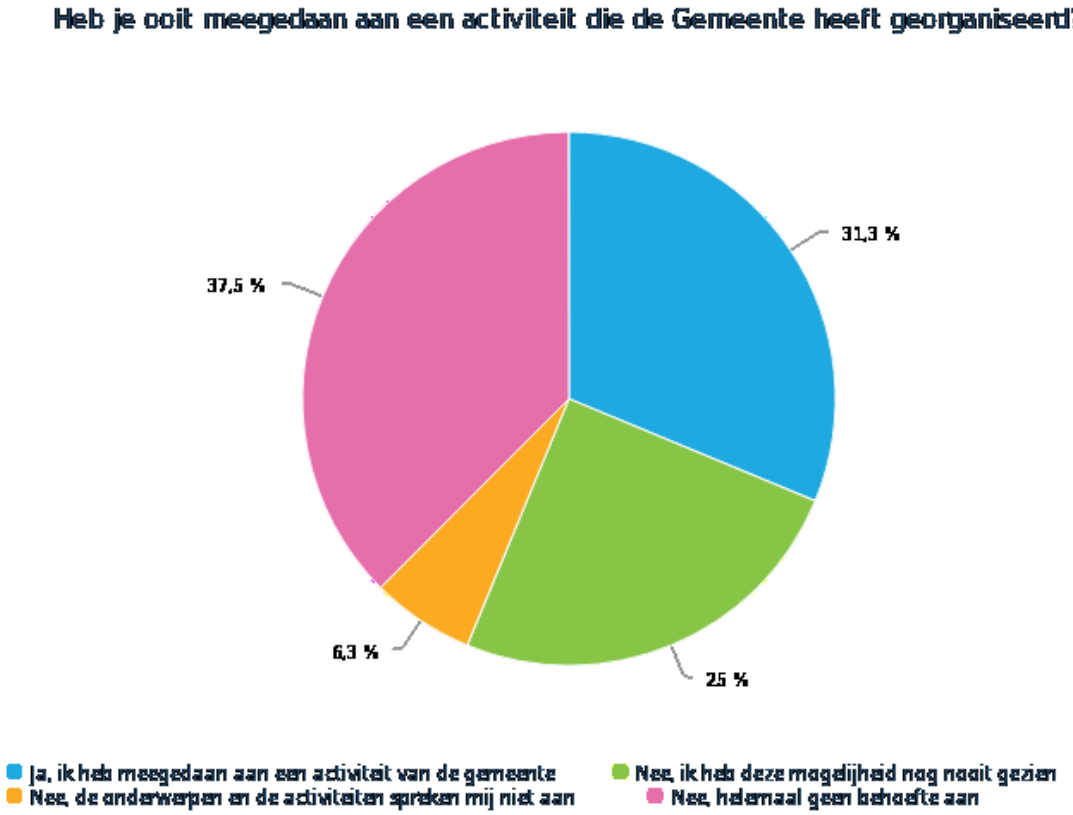

Wat is je leeftijd?
18,8 %
81,3 %
12-15 jaar
16-21jaar
22-26 jaar
27> jaar

Welk opleidingsniveau doe je?
2,1 %
2,1 %
4,2 %
27,1 %
64,6 %
VMBO
HAVO
VWO
MBO
HBO
WO
Ik werk/studeer niet

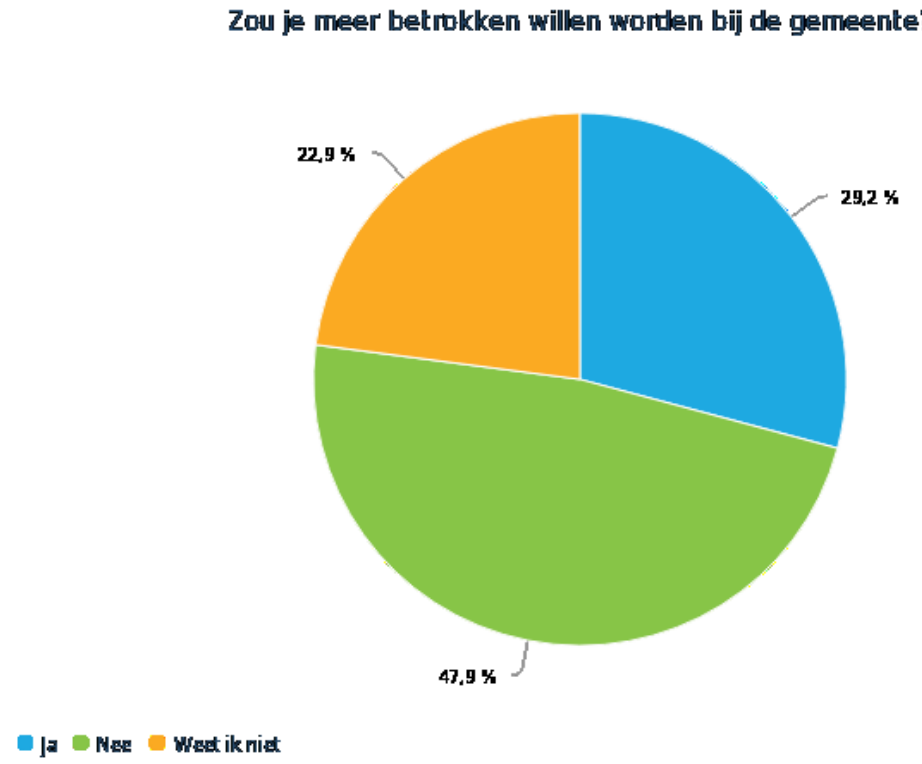

Woon je in de Gemeente Heerenveen
39,6 %
60,4 %
Ja
Nee

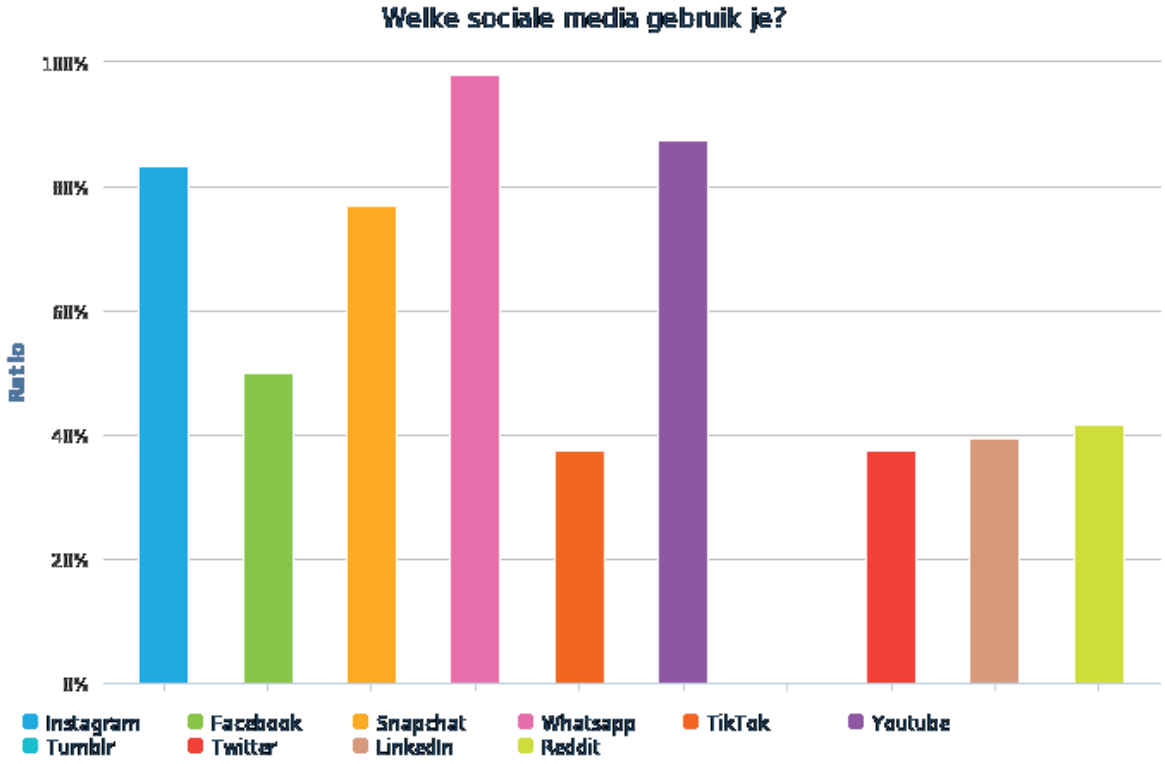

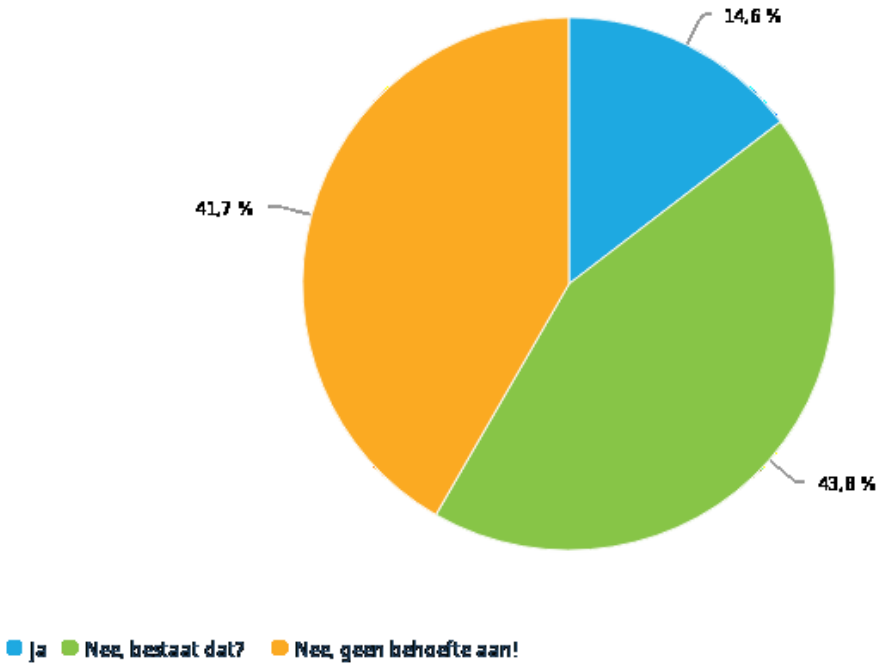
Welke activiteiten bij de gemeente heb je aan meegedaan

- Nvt (2x)
- Niks (2x)
- Raadsvergadering bijgewoond
- Inspraakavond
- Wijk Enquête

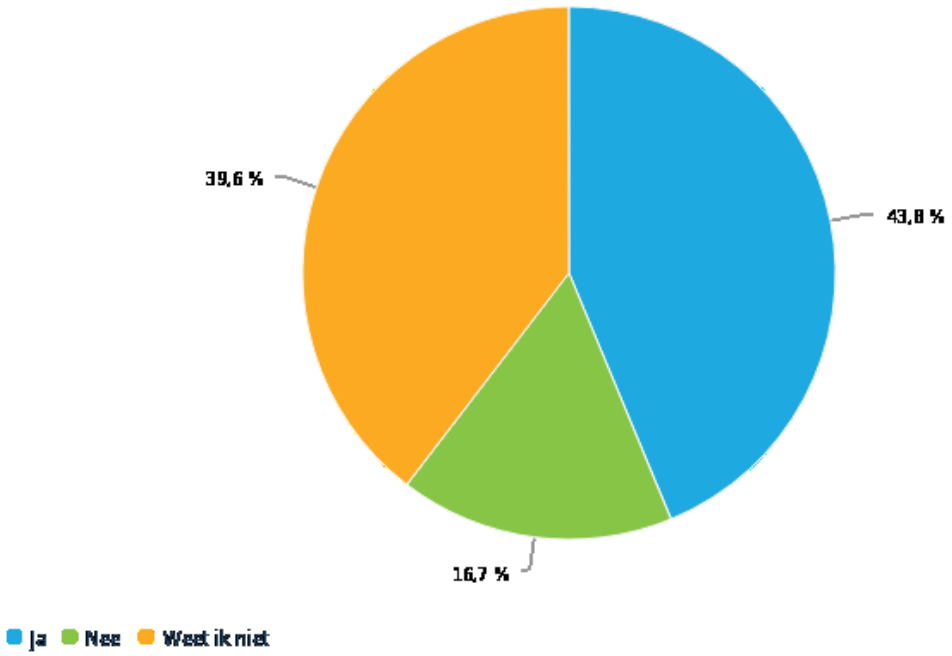

Zou je meer betrokken willen worden bij de gemeente?
22,9 %
29,2 %
47,9 %
Ja
Nee
Weet ik niet

Welke sociale media gebruik je?
100%
80%
60%
40%
20%
0%
Ratio
Instagram
Facebook
Snapchat
Whatsapp
TikTok
Youtube
Tumblr
Twitter
LinkedIn
Reddit

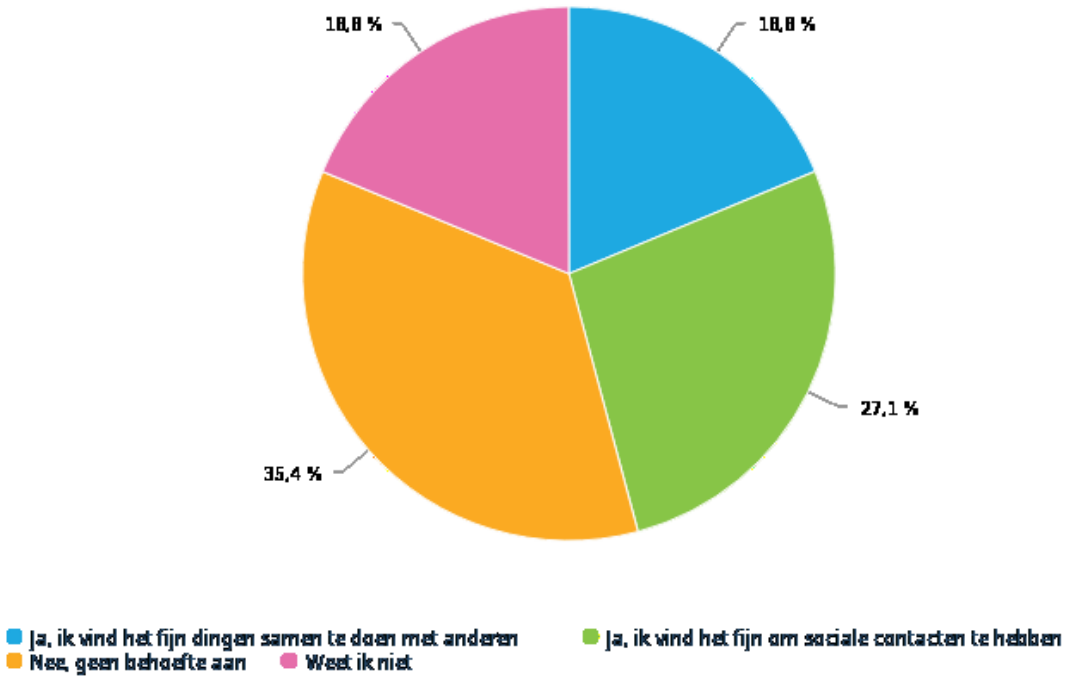
Volg je al een social media account van de Gemeente Heerenveen?

Als de gemeente jouw mening vraagt via social media, zou je dan meedoen?

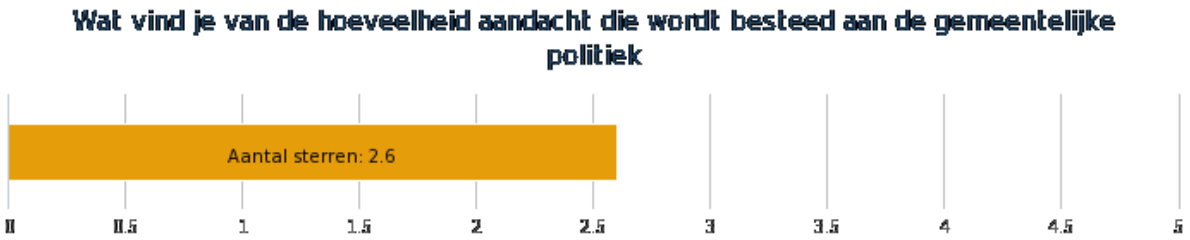

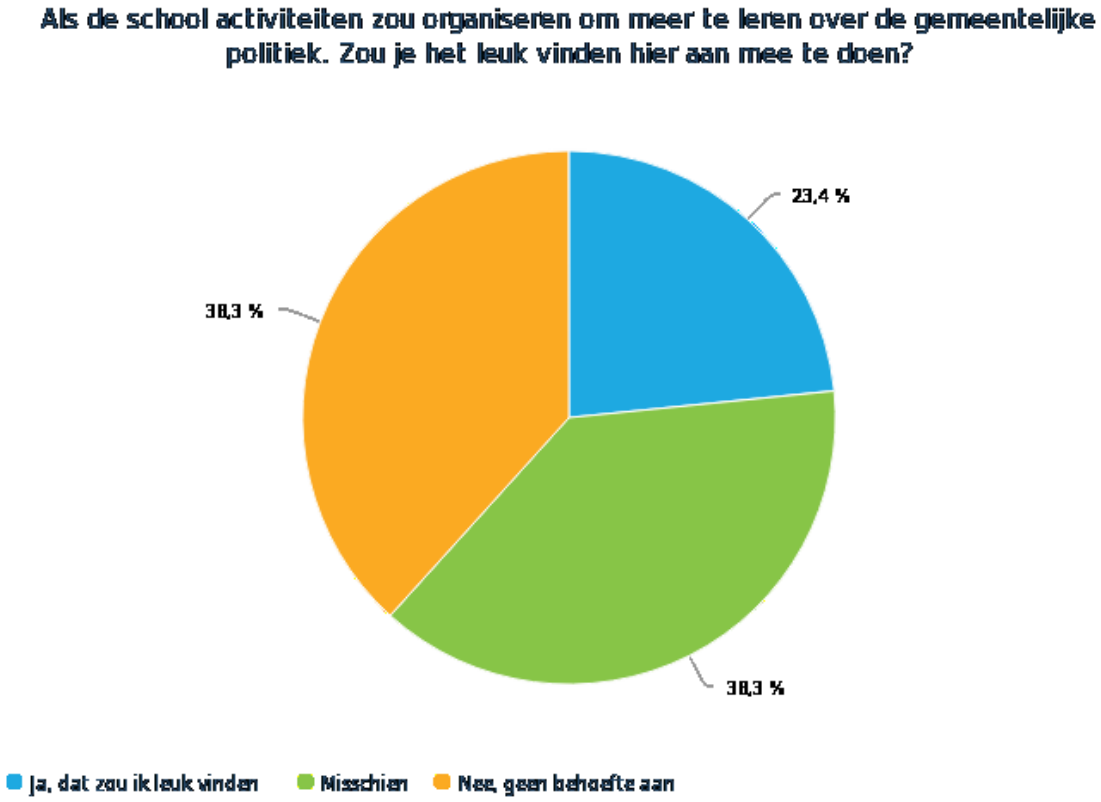
Vind je het belangrijk betrokken te zijn bij een vereniging/groep?

Als er een groep zou zijn waarin je samen met anderen jongeren mee kan doen aan de besluitvorming/activiteiten van de Gemeente Heerenveen. In hoeverre zou jij je daar bij aansluiten.

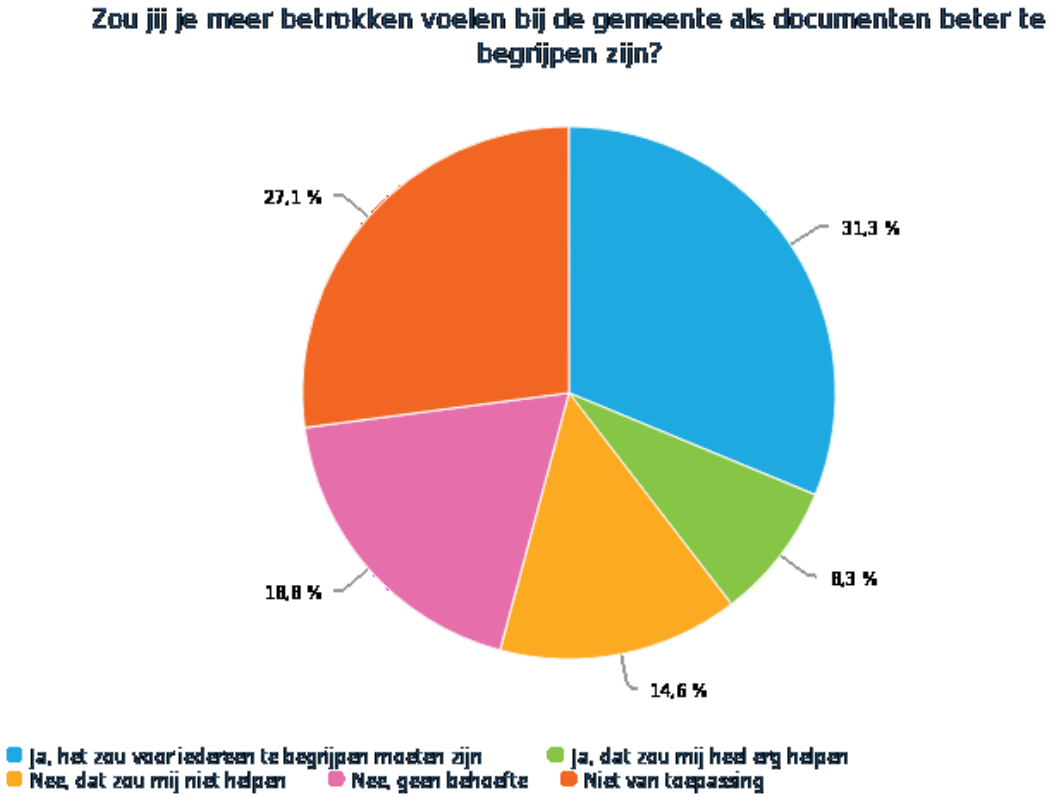
Wat voor activiteiten zou jij leuk vinden om mee te doen om meer te leren over gemeentelijke politiek

- Geen idee (3x)
- Weet ik niet (2x)
- Dat we bijvoorbeeld nadoen hoe onderwerpen binnen de gemeente worden behandeld bijv in een debat
- Een soort van Ted Talk maar dan in de vorm van gemeentelijke politiek
- Niets
- geen
- Beveiliing overheid overheids software
- rondleiding

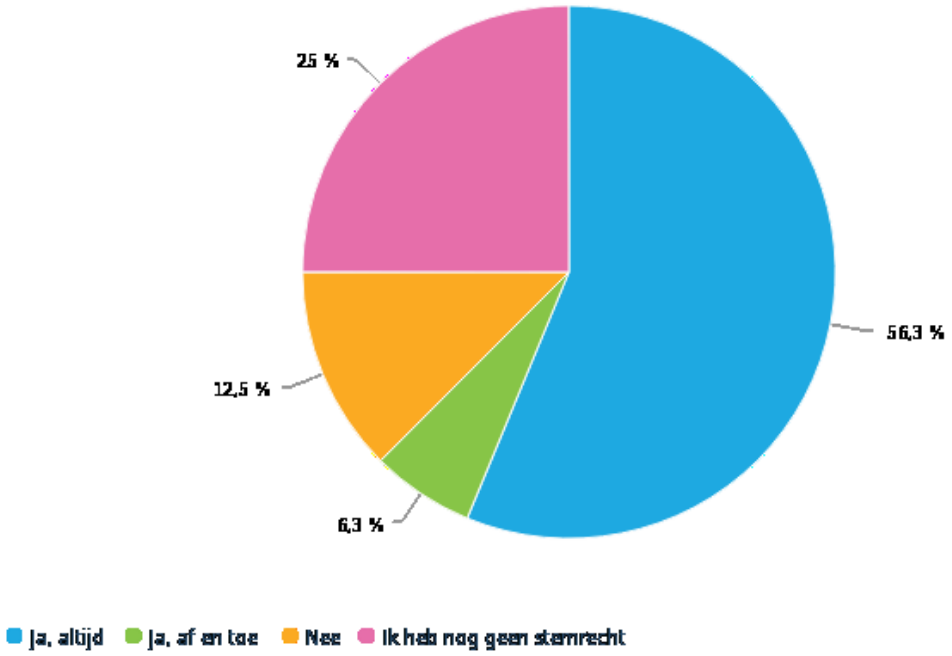
- Welke besluiten worden er genomen in de gemeenteraad en waarin verschilt dat van landelijke/provinciale politiek
- Basketbal voel me MJ
- -
- presentatie of een rondleiding
- sport
- een festival jah
- idk
- Burgerparticipatie
- debatteren, bezoek
- debatteren (2x)
- simulaties, jeugdraad etc.
- geloof
- niks (2x)
- nee
- ik vind politiek niks
- zoek cursus
- daadwerkelijke gesprekken met politici
- geen idee
- Groepen voorlichtingen, bijeenkomsten
- ik heb zo 123 nier een beeld bij een activiteit
- bezoek aan eerste en tweede kamer
- debatten, simulaties
- sporten
- Geen (4x)
- Voetbaltoernooi
- N.v.t
- Sport/gamen
- kahoot
- Ik wet niet wat de doen
- Debatten
- .

Vind je de communicatie van de gemeenteraad makkelijk te begrijpen?

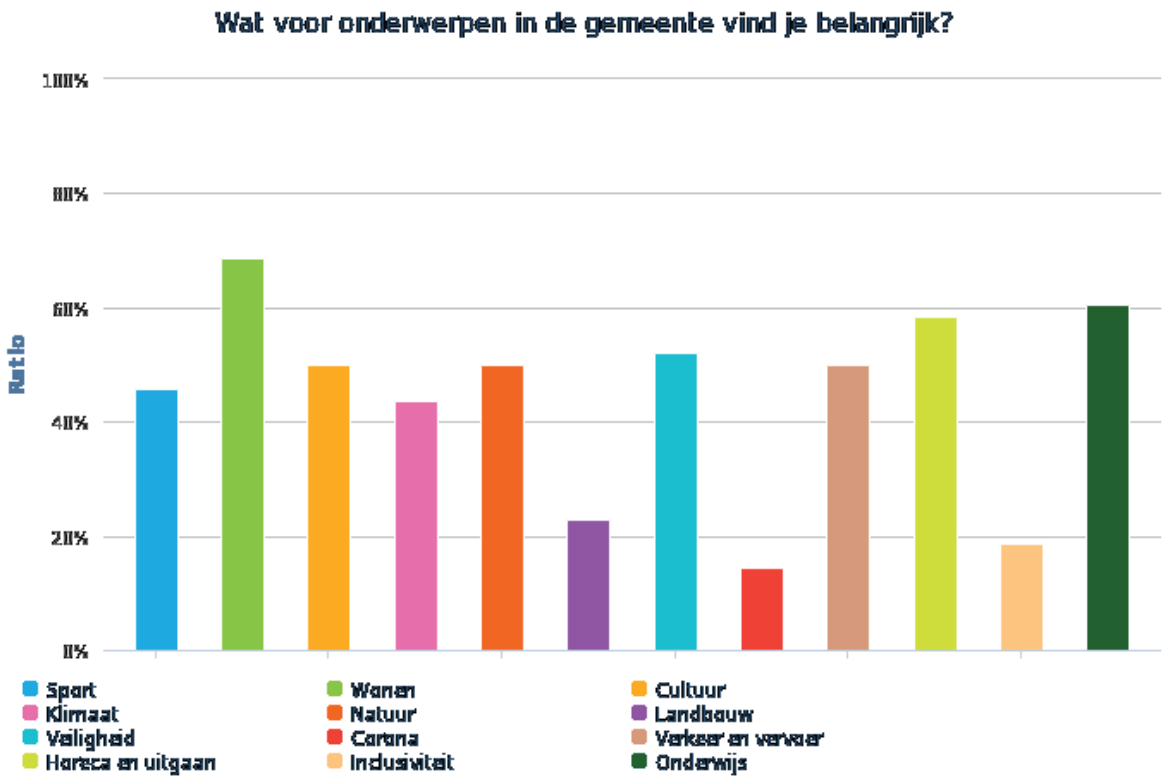

Zou jij je meer betrokken voelen bij de gemeente als documenten beter te begrijpen zijn?
27,1 %
31,3 %
8,3 %
14,6 %
18,8 %
Ja, het zou voor iedereen te begrijpen moeten zijn
Ja, dat zou mij heel erg helpen
Nee, dat zou mij niet helpen
Nee, geen behoefte
Niet van toepassing

Maak je gebruik van je stemrecht?

Hoe belangrijk vind jij het dat de gemeente jouw mening hoort?

Wat zou je de gemeente willen meegeven over het betrekken van jongeren bij de gemeente?

- Geef begrijpelijke voorlichtingen vanaf de basisschool over wat jullie doen
- Clubs openen en met jongeren in gesprek
- geen
- idk
- Meer gebruik maken van social media
- Meer plekken waar jongeren samen kunnen zijn
- Jongeren kunnen lief zijn
- Alleen bij kwesties die jongeren aangaan
- Jongeren kunnen het best jongeren erbij betrekken
- Laat de stem van de jongeren horen
- Dingen die nu besloten worden hebben vaak pas later hun uitwerking. Dus op de jongeren. In de communicatie is het wel belangrijk niet te populair te willen zijn en klinken
- Deez Nuts
- Ik weet het niet
- Doe onderzoek over wat de jongeren leuk vinden, jongeren binden meer dan 1 groep aan interesses leuk
- meer leuke activiteiten
- Dat er ook daadwerkelijk iets mee gedaan wordt als jongeren hun mening of visie ergens over geven
- Denk dat de gemeente meer moet inspelen op social media
- om meer stichtingen te openen voor jongeren
- meer sportveldjes
- Nope

- Niets
- Maak het interessant voor ze
- NVT
- informatie
- Geen idee (2x)
- Probeer eens via studenten de jongeren zoals gepresenteerd in deze enquête te bereiken. Hiermee voorkom je het hele ‘ik ben van de gemeente en ik ga jou vertellen hoe je het moet doen’ verhaal. Jongeren verliezen hun aandacht daar echt bij. Gebruik daarom studenten van net een paar jaar ouder. Dit komt veel gemoedelijker over en de jongeren kunnen zich relativeren tot deze groep
- Denk vooral aan de jongeren en probeer er voor te zorgen dat ze niet weg trekken uit de gemeente
- Basketbalveldje
- niks
- eigenlijk niks
- Jongeren meer inlichten over de mogelijkheden en een plek waar ze terecht kunnen om dit te bespreken
- het is gewoon belabberd
- geef het op
- up to date blijven, status quo verandert snel
- meer interactie met jongeren door bijvoorbeeld tijdens maatschappijleer lessen op een school aan te sluiten.

Zijn er dingen nog niet benoemd die je nog graag kwijt wil

- Nope
- Hoe dichter bij de nul hoe strakker om de kul
- nvt
- Ik vind dat de gemeente…..
- 1
- Corona sucks
- Nee (9x)
- nee (3x)
- Nee eigenlijk niet
- Gaat niet perse o de gemeente, maar ik vind dat er een website moet komen waar je van elk beroep kan zien hoe hun dag eruit ziet zodat jongeren meer inzicht krijgen en zodat ze ook gelijk de juiste opleiding uitkiezen die bij hun past.
- Niet echt
- deez nuts
- niet echt

Bijlage V: interview protocol

Algemene regeling:

1. Mag dit gesprek opgenomen worden?;
2. Discrete omgang, het gesprek wordt eventueel met de begeleider gedeeld;
3. Het gesprek is niet anoniem.

Vragen:

1. Vind u dat de gemeente genoeg doet om de jongeren erbij te betrekken? waarom?;
2. Welke specifieke problemen lopen jullie echt tegenaan?;
3. Jullie hebben een pubquiz gedaan en een enquête gehouden, zijn er meer dingen die jullie hebben ondernomen?;
4. Wat wil de gemeente met jongerenparticipatie?;
5. Welke middelen heeft de gemeente tot haar beschikking om jongeren echt te bereiken voor de jongerenparticipatie?;
6. Hoe staan jullie tegenover het gebruik van social media?;
7. Zijn jullie ook op de hoogte van hoe andere gemeenten jongerenparticipatie regelen, deze gemeente doet het goed en deze gemeente doet het slecht?;
8. Er zijn gemeenten die een participatieraad speciaal voor jongeren hebben, lijkt jou zoiets een goed idee binnen gemeente Heerenveen?;
9. Vinden jullie dat de laagdrempeligheid in de huidige situatie goed genoeg is en wat verstaan jullie onder laagdrempeligheid?;
10. De wensen van de jongeren, zijn die goed bij jullie in beeld?;
11. jullie hebben een enquête uitgezet, wat doen jullie met de resultaten van zo'n enquête?

Bijlage VI: Transcript interview Nienke Jongstra

Menno: vindt u dat de gemeente genoeg doet om de jongeren erbij te betrekken? waarom?;

Nienke: Nee, er kan nog veel meer gedaan worden. Maar we doen al wel heel erg ons best.

De raadsleden hebben een initiatiefvoorstel gemaakt voor jongeren participatie. Waarin ze het college vragen hier meer aandacht aan te geven. Er is ruimte voor nog veel meer verbetering. De gemeente vindt het erg lastig de jongeren te bereiken.
(Raadsvergadering 22 april)

Menno: Welke specifieke problemen lopen jullie echt tegenaan?

Nienke: Er zit nog wel wat afstand over hoe wij erover denken (hier bij de griffie) en hoe zij erover denken op de communicatieafdeling. Hier is de aanpak anders, hierin is een gesprek met een communicatiemedewerker handig.

Heel praktisch loop ik er op de griffie tegenaan dat ik er niet genoeg tijd en aandacht in kan steken die ik er wel zou willen insteken. Voor de rest denk ik niet heel erg in problemen. Zo hebben we de jongeren al in beeld gehad met de pubquiz en enquêtes. Die adressen worden nu weer ingezet om de jongeren aan te haken in vragenlijsten.

Je moet steeds weer even nadenken over hoe en wanneer de jongeren worden aangehaakt.

Menno: Jullie hebben een pubquiz gedaan en een enquête gehouden, zijn er meer dingen die jullie hebben ondernomen?

Nienke: Op het moment zitten we middenin een vragenlijst waarover we de jongeren een mail hebben gestuurd om hen hierin te betrekken. Verder is het handig om de organisatie te vragen in welke onderwerpen zij de jongeren willen betrekken aangezien zij degenen zijn die de plannen aan het uitvoeren zijn.

Menno: Wat wil de gemeente met jongerenparticipatie?

Nienke: Ik denk dat je dat wel uit het initiatiefvoorstel kan halen, want dat is wel iets waar de raadsleden veel over nagedacht hebben. Het is in de raad geweest en nu is het aan het college om daarop te reageren. Ik denk dat die vraag hierom te vroeg gesteld wordt.

Menno: Welke middelen heeft de gemeente tot haar beschikking om de jongeren echt te bereiken voor de jongerenparticipatie?

Nienke: Ik kan alleen maar vanuit de raadscommunicatie spreken en dit jaar hebben we een algemeen budget van €10.000,- maar daar moeten we alles van doen. Ik denk niet dat we daarbinnen al echt een budget hebben voor jongerenparticipatie binnen de organisatie. Maar dit onderwerp is ook de inzet van het initiatiefvoorstel, want een budget voor de jongerenparticipatie zou wel een apart verhaal moeten zijn.
We zijn als gemeente op het moment vooral gericht op wat we vanuit de wet moeten doen, zoals de jeugdzorg. Het echt betrekken van jongeren bij plannen, daar zijn we ons denk ik nog niet bewust van.

Menno: Hoe staan jullie tegenover het gebruik van social media?

Nienke: Wij hebben Twitter, Instagram en Facebook. Ik denk dat we verschillende meningen hebben over het gebruik hiervan. Er is wel bewust voor gekozen om geen aparte kanalen te maken voor de gemeenteraad, je ziet de gemeente namelijk niet als aparte onderdelen. Ik ben wel iemand die makkelijker berichtjes plaatst op social media, dus wat mij betreft kan er een heleboel op.
Ik denk ook wel dat mensen over het algemeen wel positief zijn over het gebruik van social media. We hebben de webcare ook wel goed geregeld. We nemen wat er op socials gezet wordt ook even serieus als de telefoontjes die we krijgen.
Wat ik wel zie is dat we een beetje bang zijn om dingen erop te zetten in verband met kritiek/negatieve reacties. Er wordt goed nagedacht over wat er op de socials wordt geplaatst.

Menno: Hoe denk je dat het komt dat er zo'n angst voor is?

Nienke: Ik ben er best wel veel met de griffier over in gesprek geweest, ik denk dat er een oud patroon bij de gemeente is waarbij het als het om communicatie gaat, om zenden gaat. Nu er interactie ontstaat, moet er ook gereageerd worden en dat is eng omdat je wel de goede dingen wilt doen. De angst komt dus wel voort uit iets goeds, mensen willen het goed doen en willen geen fouten maken.
Als je je blikveld een beetje omdraait en er anders tegenaan kijkt, dan merk je dat waar ze over klagen hele waardevolle informatie is over waar je iets aan kan doen, dit is nog niet helemaal geland.

Ik denk dat we als gemeente nog veel te veel vast zitten in het zenden en dat onze communicatie nog veel te veel gericht is op vertellen wat je allemaal hebt gedaan, terwijl het veel meer gaat om communicatie inzetten om een relatie op te bouwen. Als gemeente heb je volgens mij 1 iemand om wie het draait en dat is de inwoner.

Menno: Zijn jullie ook op de hoogte van hoe andere gemeenten jongerenparticipatie regelen, deze gemeente doet het goed en deze gemeente doet het slecht?

Nienke: Ik kan daar geen oordeel over vellen en ik ben ook niet iemand die daar heel erg naar kijkt. Als je naar het landelijk nieuws kijkt dan ontkom je niet aan Breda natuurlijk. Ik denk dat iedereen er met zijn manier er wel mee bezig is. Op het moment dat je als gemeente ergens voor staat, dan zie je wel dat er van alles gebeurt. Zo zie je in hele hechte gemeenten zoals Urk dat er al contacten in de buurten zijn, en hierdoor kunnen zij heel makkelijk met de jongeren in gesprek.

Menno: Er zijn gemeenten die een participatieraad speciaal voor jongeren hebben, lijkt jou zoiets een goed idee binnen gemeente Heerenveen?

Nienke: Ik sta er niet direct om te trappelen omdat ik denk dat wij wat van de systemen en processen af moeten stappen. Op het moment dat je weer een instituut inricht dan zitten daar weer processen en systemen aan vast en dat hoort niet echt meer bij deze tijd dus dat zou ik zoveel mogelijk willen vermijden.
Ik zie liever iets informeler, daar waar het nodig is en op de manier waarop het het meest praktisch is. Je kan prima als gemeente zeggen dat er pizzasessies komen waar jongeren

kunnen komen te praten met de gemeente, maar het is ook fijn om te weten waar je het over wilt hebben met de jongeren.

Menno: We hadden het met de groep over het begrip laagdrempeligheid, vinden jullie dat de laagdrempeligheid in de huidige situatie goed genoeg is en wat verstaan jullie onder laagdrempeligheid?

Nienke: Marc, de contactpersoon, is vrijgemaakt om vanuit de gemeente contacten te hebben met scholen als er wat nodig is om daar dingen te regelen. Ik denk dat we heel benaderbaar zijn als gemeente als je iets met jongeren wilt, in elk geval als je bij ons op de griffie terecht komt.

Menno: Ik ga nu even hypothetisch doen; stel ik heb als jongeren een superleuk idee, het opstellen van een skatepark, waar 20 andere jongeren het ook mee eens zijn, hoe ga ik dan als jongere de gemeente benaderen? Is dat via de telefoon, is dat via social media?

Nienke: Bijna zoiets heeft in het najaar heeft een jongen gedaan, hij heeft een mailtje naar de burgemeester gestuurd. Hij kwam met het idee om in het slechte weer te gaan skaten in de parkeergarage en daar hebben ze ook de hele winter om de week mogen skaten, dat is met jongerenwerk opgepakt*.
Ik snap de vraag achter je vraag wel, want ik weet niet hoe het gaat als je naar het algemene nummer belt, hoe snel je er dan doorheen komt. Ik weet niet hoe we dat geregeld hebben.

Menno: Ja, want ik zou op zich wel snappen dat iemand denkt, ik heb een goed idee maar dat ze het bijvoorbeeld moeilijk vinden om te bellen en dan moet je zo'n formeel mailtje typen.

Nienke: Daar hebben we de socials ook voor, zoals ik al zei daar zit wel webcare dus daar wordt ook echt wel wat mee gedaan; of er wordt op een afdeling gevraagd wat erop geantwoord kan worden, of je krijgt gewoon bericht terug. Dus op die manier kan je wel binnenkomen, alleen ik denk dan dat het probleem is dat wij nog aan de andere socials moeten gaan doen en actiever moeten worden op Instagram.

*mochten we hierover meer willen weten, dan contact opzoeken met Adriaan Dillema - bestuursadviseur burgemeester

Menno: De wensen van de jongeren, zijn die goed bij jullie in beeld?

Nienke: Die vraag past beter in de organisatie. We doen namelijk heel veel met jongeren, naast dat we meer participatie willen hebben we wel sportcoaches die in de wijk zitten, we hebben wijkmanagers, dus we hebben heel veel mensen die direct contact hebben en die weten wat er speelt en waarnaar gevraagd wordt.
Al heb ik ook van een gesprek met jongeren in december gehoord dat zij in het buurthuis wel wat willen maar zij struikelen over het toezicht van de volwassenen. Deze persoon heeft blijkbaar dus nog niet de weg in de gemeente gevonden zodat wij als gemeente daar actief mee kunnen helpen.
Als je de samenwerking tussen de instanties die je opricht als gemeente en de

gemeentelijke organisatie gaat verdiepen dan kan je de lijntjes korter maken en dan kan je de wensen van de jongeren via daar waar ze al zijn oppikken.

Menno: Tot slot, jullie hebben een enquête uitgezet, wat doen jullie met de resultaten van zo'n enquête?

Nienke: Ik weet niet wat de raadsleden ermee hebben gedaan, maar het was de raad die informatie heeft opgehaald. Als raadslid ben je natuurlijk altijd bezig om belangen in beeld te brengen, dus er is niet iets concreets uitgekomen en ook niet iets concreets mee gedaan.

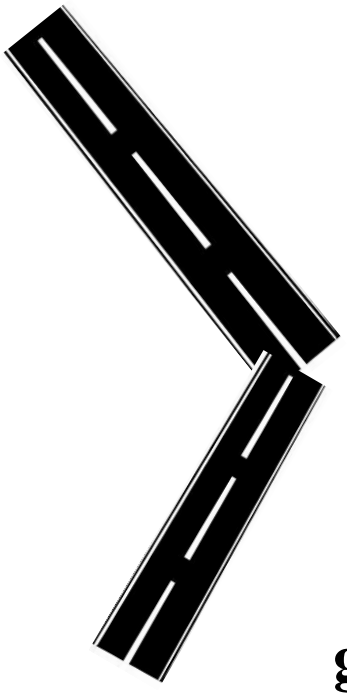
Menno: Je denkt dat het bij het raadslid is blijven hangen?

Nienke: Ja, ik denk wel dat de raadsleden er zich daardoor veel bewuster van waren. De opzet van wat er toen gebeurde was ook niet dat er acties opgezet moesten worden of dat er van alles moest gebeuren, maar het wat meer van hey hoe is het met je? Het was het begin van het leggen van een relatie.

Bijlage VI: Plan van aanpak

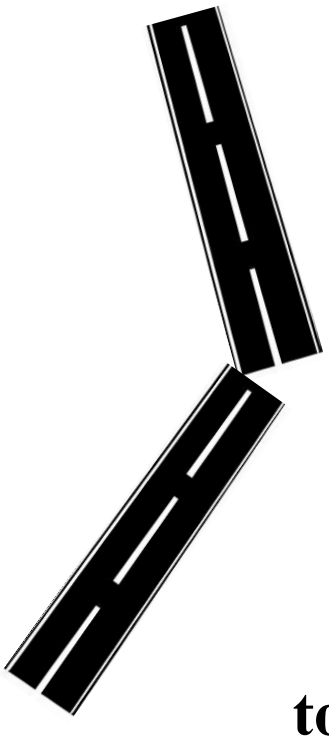
Routekaart Jongeren participatie

1. **Inleiding**

2. **Huidige situatie**

3. **Wat gebeurt er al?**

4. **Het onderzoek**

5. **De toekomst**

1. Inleiding

Jongerenparticipatie is een onderwerp wat bij steeds meer gemeenten op de agenda komt te staan. Bij participatie is er sprake van actieve deelname. In deze situatie betreft dit jongeren die participeren in gemeentelijke besluiten.
De grote vraag is bij al deze gemeenten: hoe betrek je de groep van 16 tot 26 jaar bij de gemeentelijke politiek? Het beleid dat bij de gemeente wordt gevormd geldt namelijk ook voor deze groep. Deze onderzoeksgroep richt zich vooral op het perspectief van de jongeren. Een tweede onderzoeksgroep met hetzelfde onderwerp richt zich op het perspectief van de gemeente.

De gemiddelde leeftijd voor raadsleden tussen 2002 en 2017 laag tussen de 45,3 jaar en 58,6 jaar oud (VNG,
2018). De jongeren worden niet vertegenwoordigd in een gemiddelde gemeenteraad. Daarom is het van belang dat jongeren mee participeren in de vorming van beleid, anders worden de belangen van jongeren niet tot nauwelijks meegenomen in de besluitvorming.

Dit onderzoek wordt uitgevoerd naar aanleiding van het lage percentage van jongeren die betrokken zijn bij de lokale politiek. (*Participatie van jongeren - Cijfers | NJi*, 2021) De gemeente heeft de wens om het aantal jongeren dat actief meedoet in de besluitvorming te verhogen. Niet alleen direct bij de besluitvorming, maar ook breder bij wat de gemeente doet en de gemeente wil ook dat jongeren zelf met initiatieven kunnen komen en dat de gemeente beter communiceert met jongeren. De gemeente Heerenveen wil jongeren betrekken door middel van een aantrekkelijke manier van participeren. De uiteindelijke manier om dit doel te bereiken zal tot stand komen door middel van dit onderzoek

Het uiteindelijke resultaat moet resulteren in een een creatief eindproduct wat jongeren aan zou kunnen trekken. Dit eindproduct zal grafisch zijn zo dat jongeren dit sneller zullen bekijken dan een lang geschreven tekst. Dit eindproduct zal laagdrempelig zijn en veelal via social media gepubliceerd worden. Ook zal hier een advies bij geschreven worden over wat gemeente Heerenveen beter kan doen in het contact hebben met jongeren binnen de gemeente.

2. De huidige situatie

Volgens de 'Visie sociaal beleid gemeente Heerenveen' (2016) is de jongerenparticipatie een aandachtspunt. Het is samengevoegd in een leefdomein samen met onderwerpen zoals Passend Onderwijs, de Leerplicht en Jongerenwerk. Dat er meer aandacht aan besteed moet worden blijkt uit meerdere factoren.

Volgens landelijk onderzoek van het Nederlands Jeugdinstituut (2020) deed in 2019 44,8% van de jongeren aan een vorm van jeugdparticipatie door middel van vrijwilligerswerk. Dit was een daling in vergelijk tot de voorgaande jaren. Participatie binnen de buurt en politiek vormen de kleinste categorieën binnen het totaal van 44,8%. Volgens het onderzoek participeerde 0,8% van de jongeren in politiek en 1,6% in de buurt.

Ook uit onderzoek in Heerenveen (van Terwisga, 2019) zelf blijkt dat jongeren niet weten wat de gemeenteraad is en wat zij precies doen. Veel van hen dachten bij de gemeente aan het praten over paaltjes die verkeerd stonden of het schoffelen van tuintjes. Uit ditzelfde onderzoek is gebleken dat docenten geen tijd hebben tijdens Maatschappijleer om het onderwerp te behandelen, de regering vanuit Den Haag krijgt hierbij voorrang en de aandacht.

Dit betekent echter niet dat de gemeente Heerenveen niets doet om de jongeren bij de gemeenteraad te betrekken, zo hebben zij recent een online Pubquiz georganiseerd voor de jongeren. Hieraan deden meer dan honderd jongeren mee, de grootste groep hiervan was tussen de 16 en 20 jaar oud. Niet alleen de vragen over Abba en het aantal zwarte toetsen op de piano voorbij, ook werd de gelegenheid gegeven aan de jongeren om te praten over hoe zij zich voelen in de Corona Tijd en werd er gevraagd naar wat de gemeente voor hen zou kunnen doen (VNG, 2021).

De gemeente Heerenveen heeft dus al stappen gezet naar meer jeugdparticipatie maar is er alsnog een lange weg te gaan om de jeugdparticipatie nog meer aan te wakkeren bij de jeugd.

3. Wat gebeurt er al?

Om mogelijke adviezen op te stellen die bijdragen aan de toename van politieke participatie in Heerenveen moet er eerst gekeken worden naar de huidige situatie. Zijn er al projecten geweest in Heerenveen die geholpen hebben en hoe zit dit elders in het land?
Voor het tot stand laten komen van gegronde aanbevelingen is het eerst nodig om te kijken naar de literatuur en de praktijk. Doel van dit kopje: het achterhalen van eerdere projecten en initiatieven zodat dit project beter voorbereid is. De gevonden bronnen zullen veelal gaan over politieke participatie, anders wordt het onderzoek te breed. Wel zijn er in dit kopje een aantal algemene bronnen genoemd die te maken hebben met participatie. De reden hiervoor is om een kort beeld te krijgen dat er elders in het land en in gemeente Heerenveen ook al is nagedacht over andere soorten van participatie om zo toch een stukje politieke participatie te kunnen mixen.
Bijvoorbeeld: de gemeente Heerenveen heeft wel is een pubquiz gedaan waar vele jongeren aan meededen. In deze pubquiz kwamen ook politieke processen naar voren en vroeg de gemeente naar de mening van jongeren. Een pubquiz hoort niet bij politieke participatie, maar het kan wel een positief effect dragen. Hiermee willen we aantonen dat er rekening mee wordt gehouden.

In dit kopje worden de volgende onderwerpen behandeld:
1. School
2. Social media
3. Eigen organisatie
4. Laagdrempeligheid

Na een gesprek met de opdrachtgever en na literatuuronderzoek is gebleken dat deze vier onderwerpen erg van invloed kunnen zijn op de politieke participatie van jongeren. Er wordt meer informatie gegeven in het onderzoek zelf, maar ook bij het kopje literatuuronderzoek.

Wat doet de gemeente Heerenveen?

De gemeente Heerenveen heeft al enkele jaren meerdere projecten lopen om de democratische waarden te monitoren en deze te ontwikkelen. Er zijn verschillende voorbeelden te noemen:
1. School

Er loopt een groot onderzoek bij de Thorbecke Academie van de NHL-Stenden. Hierbij gaan studenten onderzoek doen naar de monitoring van democratische waarden die terugkomen in de beleidsvoering van gemeente Heerenveen. Op de site van Democratie0513 kan je dit terugvinden. Ook is hier een ‘democratische meetlat’ terug te vinden met daarin volgens de gemeente belangrijke begrippen die de waarden in stand houden (De democratische meetlat, z.d.). Dit is een project dat plaatsvindt in Leeuwarden maar het kan ook gehouden worden binnen de scholen van Heerenveen, hierbij raakt de student ook betrokken bij de gemeente Heerenveen. Wij als studenten raken in ieder geval door dit project wel meer betrokken bij de politieke participatie van gemeente Heerenveen.

2. Social media

Jongeren zitten veelal op social media. De opdrachtgevers hebben al successen ervaren met enquêtes die verspreid zijn onder jongeren. Dit bleek uit één van de gesprekken met de opdrachtgevers. Om feedback te krijgen zijn er via WhatsApp enquêtes verspreid, dit was een groot succes. Ongeveer 400 jongeren hebben dit ingevuld. Hieruit blijkt dat de jongeren dit laagdrempelig genoeg vinden en dan wel willen participeren. De gemeente heeft nu nog geen officiële jongeren Instagram account of een Facebook account. Dit in verband met privacy. Hier valt echter nog wel veel te halen. Denk aan polls of mededelingen.

3. Eigen organisatie

Een ander voorbeeld van een project is de G1000, dit was een open gesprek met inwoners. Samen gingen ze het hebben over de toekomst van het centrum van Heerenveen (G1000 Centrum Heerenveen, z.d.). Dit was echter wel een bijeenkomst waar veel oudere inwoners op afkwamen. De G1000 was niet specifiek gericht op jongeren. Toch is het wel een goed voorbeeld hoe politieke participatie verhoogd kan worden.

4. Laagdrempeligheid

Heerenveen wil een brede kring hebben rondom de burger zelf. Deze kring bestaat uit sociale contacten, vrijwilligers, collectieve goederen en daarna individuele goederen. Zo zijn er volgens de gemeente voldoende lagen om de burger te beschermen tegen druk van buiten. Voorbeelden van deze druk zijn depressie, gevoel van niet betrokken zijn of benadeeld voelen. "*We hebben de overtuiging dat positief denken en handelen mensen uitdaagt om hun talenten in te zetten, ook voor anderen. Mensen zijn dan ook beter in staat om verantwoordelijkheid voor hun leven te nemen.*" Dit komt uit een sociaal beleidsvisie van de gemeente Heerenveen. Dit erkennen is ook al een stap richting het monitoren en ontwikkelen van participatie richting de burger en in het bijzonder de jongeren (Gemeente Heerenveen, 2016). De gemeente Heerenveen wil er zo voor zorgen dat de betrokkenheid binnen de gemeente wordt verhoogd. Door meer betrokkenheid in de buurt en richting de gemeente toe hoopt de gemeente in te zetten op een laagdrempelige politieke participatie. Een ander voorbeeld van mogelijke laagdrempeligheid kan zijn de toegankelijkheid voor vele jongeren. Dit kan in een brede zin worden opgevat. Qua politieke participatie kan het zijn dat vaak beleidsstukken nog te moeilijk van stof zijn wat betreft taalgebruik en procedures. Een versimpeling van de taal zou effect kunnen hebben. Verder kan het ook gaan om fysieke toegankelijkheid- ervoor zorgen dat iedereen openbare gebouwen binnen kan komen. Dit betekent ook jongeren in een rolstoel. Uit een onderzoek naar de landelijke verkiezingen blijkt dat hier nog wel verbeterpunten in zitten, dit kan ook weer worden ingezet bij de gemeentelijke- of provinciale verkiezingen (TRIMBOS Instituut en NIVEL, 2017).

Wat doen andere gemeenten?

Om gemeente Heerenveen te helpen bij maatschappelijke vraagstukken zoals de (politieke) participatie te vergroten onder jongeren is het ook nodig om te kijken naar elders in het land. *Deze informatie zal niet expliciet terugkomen in de deelvragen, maar er wordt wel vergeleken met andere gemeenten bijvoorbeeld op basis van bestuursstijlen en juridische kaders. Daarom is het van belang om kort aandacht te besteden aan een situatie elders. Dit biedt mogelijkheden om tot andere nieuwe inzichten te komen.*

Er zijn genoeg studies, projecten en andere initiatieven te vinden die gemeente Heerenveen zou kunnen uitproberen. In dit onderzoek gaan wij hier ook naar kijken en dit eventueel meenemen. In dit kopje zijn een aantal van deze projecten terug te vinden.

1. Landelijke websites/bronnen voor lokale participatie
Dit is een website die zich bezighoud met lokale participatie. Op deze site zijn verschillende projecten terug te vinden die zich bezighielden met algemene- en jongerenparticipatie.
Ook is er recentelijk een video toegevoegd met daarin mogelijkheden en het belang van digitale participatie. Goed om hier dus verder naar te kijken (Lokale Democratie (programma Democratie in Actie), z.d.).
Deze organisatie is bedoeld voor ambtenaren, raadsleden, wethouders etc. Veel content is hier terug te vinden.

2. Onderzoek naar kinderrechten in Amsterdam
Dit is een upload van de kinderombudsman Amsterdam. In dit onderzoek worden jongeren en kinderen anoniem geïnterviewd over verschillende onderwerpen zoals veiligheid op straat, sexting, messen op school etc. Interessant voor Heerenveen om deze onderzoeken ook zelf uit te voeren of mee te nemen. Ook wordt in dit rapport stap voor stap uitgelegd hoe dit tot stand is gekomen. Wat dan weer belangrijk is voor de participatie van jongeren. Niet zozeer direct politiek gericht, maar dan zijn jongeren wel meer betrokken bij eventuele latere besluitvorming (van der Does, 2020) .

3. Publicatiesite van Stichting Alexander
Dit is een site waar publicaties, zoals de publicatie bij drie, worden geplaatst. Deze publicaties gaan over een brede algemene jongeren participatie. Publicaties over coronatijd, maatschappelijke dienst, onderwijs participatie of jeugdplatformen. Dit is zeker ook een kijkje waard voor ambtenaren die ideeën willen opdoen voor jongeren participatie(Stichting Alexander, z.d.).

4. Publicatie Site van Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Dit is ook weer een publicatiesite, maar net als de vorige is deze ook belangrijk voor het vergaren van informatie. Hier zie je bijvoorbeeld een stuk of 40 ideeën terug die elke gemeente doet om jongeren maar ook anderen te laten participeren (VNG, z.d.).

4. Het onderzoek

Dit onderzoek zal zich op een andere manier gaan vormgeven dan normaal gesproken. Wel wordt er onderzoek verricht en dit in een verslag vorm gezet, ook om bijvoorbeeld antwoord te kunnen geven op hoofd- en deelvragen. Maar wat betreft het eindproduct zijn we nog op zoek naar een creatieve manier om ervoor te laten zorgen dat de jongeren betrokken raken bij de politieke participatie. Manieren zoals filmpjes maken, de buurt ingaan en 'aparte' vragen stellen, gastcolleges geven of een social media pagina aanmaken.

Het onderzoek zal worden gedaan aan de hand van de hoofdvraag:
'Hoe kan de politieke jongerenparticipatie in de Gemeente Heerenveen verbeterd worden?'

Deze hoofdvraag zal worden beantwoord door de volgende deelvragen:

1. Wat is het beleid en het juridische kader op het gebied van jongerenparticipatie in de Gemeente Heerenveen?
2. Zijn er vergelijkende initiatieven wat betreft de jongerenparticipatie in andere gemeenten?
3. Wat zijn de wensen van de jongeren op het gebied van participatie?
4. In hoeverre sluiten de wensen van de jongeren aan bij de middelen en capaciteiten van de Gemeente Heerenveen?

In dit onderzoek wordt kwalitatief onderzoek gedaan om antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag. Voor het onderzoek wordt het beleid van de gemeente, de juridische kaders, de mening van de jongeren en de mening van de opdrachtgevere en de uitvoerende afdeling worden geraadpleegd.

Deelvraag	Methode	Instrument	Bron
Wat is het beleid en het juridische kader op het gebied van jongerenparticipatie in de Gemeente Heerenveen?	Deskresearch Interview	Beleidsanalyse (Hoogerwerf & Herweijer, 2014) Literatuuronderzoek (Hoogerwerf & Herweijer, 2014) Participatieladder (Pröpper, 2019)	Gemeente Heerenveen Beleidsmedewerker, raadslid of communicatiemedewerker Gemeentewet Algemene Plaatselijke Verordening Heerenveen (Overheid.nl, 2021)
Zijn er vergelijkende initiatieven wat betreft de jongerenparticipatie in andere gemeenten?	Deskresearch	Literatuuronderzoek (Hoogerwerf & Herweijer, 2014)	
Wat zijn de wensen van de jongeren op het gebied van participatie?	Fieldresearch	Enquête	Jongeren in de gemeente Heerenveen (Heerenveen, z.d.)
In hoeverre sluiten de wensen van de jongeren aan bij de middelen en capaciteiten van de Gemeente Heerenveen?	Fieldresearch	Interview	Opdrachtgever + afdeling gericht op de uitvoer van jongeren participatie

School
Sociale media
Eigen organisatie/ vereniging
Laagdrempelig
Bestaande activiteiten
Jongerenparticipatie

Figuur 1: Conceptueel model

In figuur 1 staat een conceptueel model die betrekking heeft op de informatie die uit literatuuronderzoek naar voren kwam. De afhankelijke variabele is in dit geval het onderwerp van het onderzoek: Jongerenparticipatie. De onafhankelijke variabele zijn mogelijke hulpmiddelen om de afhankelijke variabele te stimuleren. Hieruit kan de hypothese worden opgesteld dat, door middel van samenwerking met scholen, het gebruik van sociale media, het oprichten van een organisatie/vereniging, en laagdrempeligheid, de jongerenparticipatie gestimuleerd kan worden om hoger te worden.

Voor de beantwoording van de deelvragen zal ook de participatieladder van Pröpper gebruikt. Dit is van belang binnen het onderzoek, omdat het een theoretische basis geeft aan de verschillende vormen van participatie. De participatieladder maakt onderscheid in de verschillende vormen van inspraak. De volgende vormen zijn hier uit voort gekomen:

1. Directe democratie - Overheid biedt ondersteuning aan partijen voor maken van keuzes
2. Samenwerking - Overheid en partijen hebben gelijkwaardige rol en vullen samen plannen in
3. Delegering - Overheid biedt ruime kaders voor andere partijen om in te vullen
4. Participatie - Overheid biedt ruimte binnen planvorming voor meepraten en meebeslissen van betrokkenen
5. Consultatie - Overheid biedt een gesloten oplossing waar partijen binnen strikte randvoorwaarden kunnen meepraten
6. Voorlichting - Overheid informeert andere partijen over beslissingen
7. Autoritair - Overheid geeft geen informatie maar kiest eigen weg

Algemene informatie over het data verzamelen

Voor de dataverzameling is er gekozen voor twee soorten fieldresearch.
Het afnemen van interviews en het verspreiden van een enquête.

<u>Methode 1: interviewen</u>
twee (semi-gestructureerd) interviews zijn afgenomen.
Motivatie achter een semi-gestructureerd interview:
Voor dit kwalitatieve onderzoek is het nodig om te kunnen afwijken tijdens het gesprek om zo alle mogelijke relevantie informatie te kunnen achterhalen. Door wel voorbereide vragen te hebben, wordt er wel antwoord gegeven op de hoofd- en deelvragen. De mogelijkheid tot diepgang en vrijheid was nodig bij deze interviews .

Interview 1:
Naam geïnterviewde: Nienke Jongstra
Rol geïnterviewde: hoofd communicatie bij Gemeente Heerenveen.
Datum interview: 28 mei 2021
Aanwezigen: Menno Altenburg, Anouk Krist

Het interviewprotocol en de transcriptie zijn terug te vinden in de bijlage.

Interview 2:
Naam geïnterviewde:
Datum interview:
Aanwezigen:

Het interviewprotocol en de transcriptie zijn terug te vinden in de bijlage.

Methode 2: de enquête

De link naar de enquête staat in de bronnenlijst.

De lancering van de enquête was officieel 6 mei 2021, in de dagen tot en met …… zijn er ….. reacties gekomen. Uitgedeeld onder …. mensen met een volledigheid van ….
De volledigheid is namelijk gebaseerd op een filter van mensen die wel of niet wonend zijn in gemeente Heerenveen en of ze de juiste leeftijd hebben. Deze extra opties zijn toegevoegd omdat de enquête via school en via social media zijn verspreid, dit kan betekenen dat een aantal mensen de enquête toegestuurd kregen die niet woonzaam zijn in de gemeente.

Validiteit en betrouwbaarheid

Om te kijken naar de validiteit van de enquête is het nodig om een paar dingen te vermelden. De eerste is dat dat enquête is opgesteld op basis van de literatuur en gesprekken met de opdrachtgever. Het gaat hierbij om literatuur die is geselecteerd op relevantie voor de onderzoeksvraag.

De enquête is onder meer goedgekeurd door de opdrachtgever Marc Jense, Nienke Jongstra en het is besproken met Dejan Veljkovic- projectbegeleider.
Helaas is de enquête door niet veel respondenten ingevuld dus je kan niet spreken van een grote representatieve doelgroep, wel kan je spreken van een betrouwbaar kwalitatieve enquête omdat deze vaak gecontroleerd is en veel bruikbare antwoorden weergeeft.

Om verdere antwoorden te krijgen op dit onderzoek en de probleemstelling, maar ook om een stukje diepgang te creëren zijn er twee interviews semigestructureerde interviews afgenomen. De betrouwbaarheid van deze interviews kan wel worden gewaarborgd omdat deze met toestemming zijn opgenomen en getranscribeerd.

Dankzij deze relatief valide meetinstrumenten zijn zowel de interviews als de enquête meegenomen in de resultaten en de conclusie.

5. De toekomst

In dit kopje is er aandacht voor hoe ons groepje het eindresultaat voor zich ziet. Dit eindresultaat staat nog niet vast en er kan nog veel aan veranderen, maar toch is het voor de beeldvorming wel handig.

Herhaling doelstelling:
De primaire doelstelling van dit onderzoek is om tot een duidelijk beeld te krijgen van wat jongeren tot participeren brengt in de gemeente Heerenveen. Een secundaire doelstelling van dit onderzoek is om tot een creatief eindproduct te komen wat aansluit op de behoefte van jongeren om uiteindelijk te gaan participeren.
Door middel van de resultaten van dit onderzoek is de gemeente Heerenveen beter in staat om jongerenparticipatie omhoog te krijgen.

Dit creatief eindproduct is verder nog niet bekend. Wel zijn er al over mogelijke voorbeelden nagedacht.
- Maken van een overzichtelijke poster die jongeren kunnen gebruiken. Wellicht met een QR-code die ze naar de website van de gemeente brengen, of naar een online initiatief loket. Wat ook mogelijk is, is een verwijzing naar social media platformen waarop kort en bondig informatie wordt gedeeld
- Een online referendum. Dit kan erg breed worden opgevat: Van een simpele poll op Instagram stories- of echt een enquête via whatsapp. Wij zijn er wel over eens dat een normaal referenda niet werkt, tevens is dit ook vrij prijzig om te organiseren. Enige nadeel is de privacy gevoeligheid.
- Video of foto benadering: Projecten waar de gemeente Heerenveen jongeren wil laten meebeslissen uitleggen via YouTube of een andere platform. Net zoals NOSop3.

Zo zijn er vele andere voorbeelden te bedenken waarop we dit onderzoek creatief kunnen afsluiten. Naast de gewone beantwoording van de deelvragen zal er dus ook een soort creatieve hulptool worden ontwikkeld. Alleen wat dit wordt is nog niet bekend.

6.Planning

Taak:	Wie:	Wanneer:	Af?
Aanpassen PVA	Ieder zijn eigen stuk		
Opmaak PVA	Anouk		
Maken en bijwerken planning	Anouk	Doorlopend	
Deelvraag 1	Verena		
Deelvraag 2	Thijmen		
Deelvraag 3	Miriam		
Deelvraag 4	Menno en Anouk		
Conclusie en aanbeveling	Anouk en Menno en (Thijmen)		
Discussie	Miriam en Verena		
Enquête aanpassen Resultaten bijhouden	Miriam		
Literatuurlijst	Anouk		
Lay-out	Anouk		
Contactpersoon	Menno		
Interview protocol schrijven	Verena en Miriam	(voor de interviews, datum nader te bepalen)	
Begrippenlijst toevoegen	Anouk		
Inleveren definitieve onderzoeksrapport	Anouk	Datum deadline	

Literatuurlijst

Content. (2021, 28 februari). Young 055. https://young055.nl/content/

De democratische meetlat. (z.d.). Democratie 0513. Geraadpleegd op 22 februari 2020, van https://www.democratie0513.nl/monitoren-democratisering/de-democratische-meetlat

G1000 Centrum Heerenveen. (z.d.). Democratie 0513. Geraadpleegd op 8 maart 2021, van https://www.democratie0513.nl/monitoren-democratisering/g1000

Gemeente Heerenveen. (2016, januari). Visie sociaal beleid gemeente Heerenveen. Visie Sociaal Beleid. https://www.heerenveen.nl/wp-content/uploads/2017/01/Visie-sociaal-beleid.pdf

Heerenveen. (z.d.). *Algemene Plaatselijke Verordening Heerenveen*. Decentrale regelgeving.

Geraadpleegd op 9 maart 2021, van

http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/xhtmloutput/Historie/Heerenveen/CVDR37293

6/CVDR372936_3.html

Hoogerwerf, & Herweijer. (2014). Overheidsbeleid (9de editie). Wolters Kluwer.

In de praktijk. (z.d.). Buurtwijs. Geraadpleegd op 22 februari 2020, van https://www.buurtwijs.nl/themas/in-de-praktijk

Lokale Democratie (programma Democratie in Actie). (z.d.). Lokale democratie. Geraadpleegd op 22 februari 2021, van https://lokale-democratie.nl/cms/view/75991f12-4c4f-43cb-9a24-335f17eff8b0/lokale-burgerparticipatie

Monitor Democratisering door Thorbecke Academie aan bod in raadsvergadering gemeente Heerenveen. (2019, 25 februari). Heerenveense Courant. https://heerenveensecourant.nl/artikel/993436/monitor-democratisering-door-thorbecke-academie-aan-bod-in-raadsvergadering-gemeente-heerenveen.html

NJI. (z.d.). *Participatie van jongeren - Cijfers | NJi*. Geraadpleegd op 9 maart 2021, van

https://www.nji.nl/nl/Databank/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-onderwerp-

Participatie-van-jongeren

Overheid.nl. (2021, 1 januari). *wetten.nl - Regeling - Gemeentewet - BWBR0005416*.

https://wetten.overheid.nl/BWBR0005416/2021-01-01

Participatie van jongeren - Cijfers | NJi. (2020, 15 februari). NJI. https://www.nji.nl/nl/Databank/Cijfers-over-Jeugd-en-Opvoeding/Cijfers-per-onderwerp-Participatie-van-jongeren

Stichting Alexander. (z.d.). Stichting Alexander. Geraadpleegd op 22 februari 2020, van https://st-alexander.nl/

TRIMBOS Instituut en NIVEL. (2017). *Toegankelijkheid Tweede Kamerverkiezing 2017 voor mensen met een beperking: hindernissen én oplossingen*. Nivel.

https://www.nivel.nl/sites/default/files/bestanden/Rapport_toegankelijkheid_verkiezingen_NIVEL_2017.pdf

van der Does, A. (2020, mei). Kinderrechtenscan. Stichting Alexander. https://st-alexander.nl/wp-content/uploads/2020/10/Kinderrechtenscan_mei_2020.pdf

van Terwisga, I. (2019, 30 november). Jongeren kennen bestaan gemeenteraad niet. Heerenveen Lokaal - Politiek Heerenveen. https://heerenveenlokaal.nl/jongeren-kennen-bestaan-gemeenteraad-niet/

VNG. (z.d.-a). *Persoonlijke gegevens raadsleden*. Geraadpleegd op 9 maart 2021, van https://vng.nl/sites/default/files/nieuws_attachments/2017/persoonlijke_gegevens_raadsleden_2017.pdf

VNG. (z.d.). Praktijkvoorbeelden. Geraadpleegd op 22 februari 2020, van https://vng.nl/overzicht-praktijkvoorbeelden?f%5b0%5d=practical_examples_subjects%3A400264&sort_bef_combine=created_DESC&sort_by=created&sort_order=DESC&page=0

VNG. (2021). 'Gemeente Heerenveen organiseert pubquiz voor jongeren.',. https://vng.nl/praktijkvoorbeelden/gemeente-heerenveen-organiseert-pubquiz-voor-jongeren

Bijlage VII: onderzoeksrollen 2.1- Rollen

De rollen in onze groep waren als volgt verdeeld. Hierbij hebben we gekeken naar welke rol we elkaar zouden geven en welke rol past bij wie volgens de belbinrollen (werken met teamrollen, z.d.).

De rollen in het begin van het project:
Anouk: Redactrice
Menno: Contactpersoon
Miriam: Voorzitter
Thijmen: Brononderzoeker
Verena: Controleur en Zorgdrager

Hoe het ging:
Anouk: Redactrice en APA-specialist
De zorgdrager

Menno: Voorzitter en contactpersoon met de Gemeente Heerenveen
Voorzitter
Miriam: Groepsgekkie en enquête-specialist
De vormer
Thijmen: Vader van de groep en contactpersoon met de scholen
Brononderzoeker
Verena: Jurist en stresskip
Groepswerker/zorgdrager

2.2 Verklaring van de verdeling

Anouk

Anouk was degene die zorgde dat de opmaak van document goed was en dat er een laatste controle kwam over de producten. Daarnaast was zij verantwoordelijk voor het verwerken van de bronnen op de juiste manier in het document en in de literatuurlijst worden verwerkt. Volgens de Belbinrollen valt Anouk onder de zorgdrager ze is heel erg bezig om te zorgen dat het document in goede banen wordt geleid. Daarnaast is Anouk heel erg perfectionistisch op de vorm van het document. Ze bewaakt de kwaliteit van het aan te leveren project.

Menno

Menno nam tijdens de online meetings vaak de leiding. Dit gebeurde zonder overleg, maar werd wel door iedereen geaccepteerd. Daarnaast beheerde Menno het contact met de opdrachtgever en de Gemeente Heerenveen. Daarnaast was Menno altijd rustig en bracht de groep samen. Hij zag in elk idee wel iets. Hij was volgens de belbinrollen de voorzitter. Hij was de natuurlijke coördinator van het team. Hij zorgde ervoor dat de groep samen kwam tot een conclusie en een verdeling van het werk.

Miriam

Miriam was de jongste van de groep en daarmee af en toe ook het springende hertje. De ene keer probeerde ze de groep aan het werk te krijgen, maar op andere momenten was ze de clown van de groep. Daarnaast heeft Miriam de enquête opgesteld en heeft ze deze beheert gedurende de tijd dat deze open stond. Voor de verspreiding buiten de scholen en de gemeente was ze verantwoordelijk. Volgens de Belbinrollen is zij een vormer. Ze is gedreven in alles waar ze mee bezig is. Verder is ze gepassioneerd en maar ook best ongeduldig. Een goed voorbeeld daarvan is met het ophalen van de respondenten voor de gemeente.

Thijmen

Was de vader van de groep. Hij was altijd degene die vroeg of alles al gebeurd was en of mails al gemaakt en verstuurd waren. Hij hield zich met alles bezig en bekommerde zich over alle aspecten van het project. Daarnaast was hij ook de contactpersoon met de scholen. Hij probeerde via scholen een mogelijkheid te zoeken om daar de enquête te kunnen verspreiden. Volgens de Belbinrollen is hij de brononderzoeker. Hij was heel enthousiast tijdens het project en was altijd op zoek naar nieuwe ideeën. Hij hield goed contact met de scholen en zocht ook graag nieuwe contacten.

Verena

Was de jurist van de groep. Doordat zij de studie HBO-rechten doet heeft ze meer kennis dan de rest op het juridische gebied. Daarnaast maakte zij zich van de groep het meest druk om de deadlines. Soms was ze erg gestrest, omdat ze voor de minor twee projecten moet doen. Dat maakte haar tot de stresskip van de groep. Volgens de Belbinrollen is ze een groepswerker. Ze is erg behulpzaam en vind het prettig als iedereen in goede harmonie met elkaar samenwerkt. Ze werkt altijd erg taakgericht en zorgt dat alles ruim op tijd klaar is.